

Projekat vetro parka u Bajgori
Procena uticaja na životnu sredinu i društvo
Plan angažovanja zainteresovanih strana

Dostavljeno:

SOWI Kosovo L.L.C.

Dostavio:

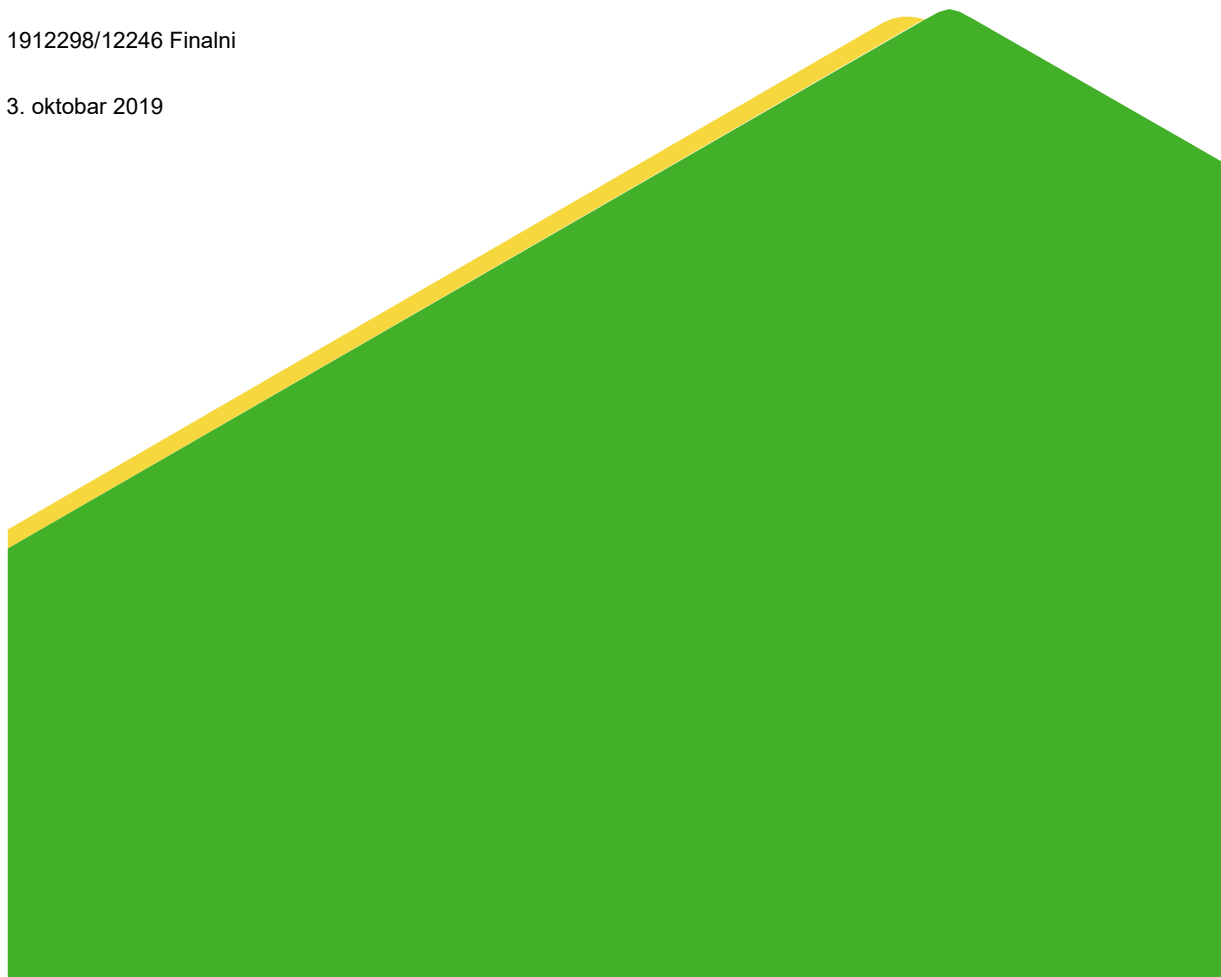
Golder Associates Srl

Via Antonio Banfo 43, 10155 Torino, Italia

+39 011 23 44 211

1912298/12246 Finalni

3. oktobar 2019

Lista za dostavljanje

1 copy to EBRD/Alpage

1 copy SOWI Kosovo L.L.C.

1 copy Enlight Energy

1 copy NOTUS

1 copy Golder Associates

Sadržaj

1.0	UVOD	1
1.1	Ciljevi plana	1
1.2	Principi angažovanosti	2
1.3	Struktura SEP-a.....	3
2.0	OPIS PROJEKTA I LOKACIJA	4
3.0	REGULATORNI I INSTITUCIJALNI OBLIK	10
3.1.	Kosovsko zakonodavstvo o EIA (procena uticaja na životnu sredinu)	10
3.1.2	Angažovanje zainteresovanih strana zahteva nacionalno	11
	zakonodavstvo	11
3.2	EBRD zahtevi politike.....	11
3.2.1	Politika javnog informisanja-PIP (2014) EBRD-a	12
3.3	Ostale međunarodne smernice Zahtevi Svetske banke / IFC-a	12
4.0	SAŽETAK PRETHODNIH AKTIVNOSTI ZA UPRAVLJANJE STAČARIMA.....	13
4.2	Rezultati sprovedenih aktivnosti angažovanja aktera	15
4.3	Lekcije naučene iz prethodnog procesa angažovanja zainteresovanih strana	16
5.0	AKTERI PROJEKTA.....	17
5.1	Identifikacija zainteresovanih strana	17
5.2	Grupisanje zainteresovanih strana	17
5.3	Zahtevi za angažovanje	18
6.0	RANJIVE GRUPE	20
7.0	TEHNIKA INŽENJERA ZAINTERESOVANIH STRANA	22
8.0	PROGRAM ANGAŽOVANJA ZAINTERESOAVNIH STRANA TOKOM TRAJANJA PROJEKTA.....	24
8.1	Angažovanje zainteresovanih strana tokom pripreme i otkrivanja ESIA-e	24
8.1.1	ESIA obim i priprema	24
8.1.2	ESIA otkrivanje.....	24
8.2	Angažovanje zainteresovanih strana tokom faze izgradnje.....	26
8.3	Angažovanje zainteresovanih strana tokom faze rada	26
8.4	Angažovanje zainteresovanih strana tokom razgradnje	26
8.5	Angažovanje zainteresovanih strana tokom razgradnje	26

9.0 ULOGE I ODGOVORNOSTI.....	26
10.0 ČUVANJE ZAPISA PROCESA	28
11.0 OCENA, PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE.....	29
11.1 Evaluacija i monitoring	29
11.2 Izveštavanje	33
11.2.1 Interno izveštavanje	33
11.2.2 Spoljno izveštavanje	33
12.0 MEHANIZAM ZA PODNOŠENJE PRITUŽBI	34
12.1 Protok mehanizma žalbe.....	35

TABELE

Na osnovu mapiranja i analiza zainteresovanih strana za projekat, značaj i povezani nivo angažovanosti navedeni su u tabeli 2.....	18
Tabela 2: Zahtevi za angažovanje zainteresovanih strana	18
Tabela 4: Metode evaluacije i nadgledanja (EBRD, 2014b, 2014a; Međunarodna finansijska korporacija, 2012a).....	29
Tabela 7: Angažiranje zainteresovanih strana za vetroelektranu/vetro park	53
Tabela 8: Raspored angažovanja zainteresovanih strana u komponenti OHL-a.....	67
Tabela 9: Smernice za nivo angažovanja.....	86

SLIKE

No table of figures entries found.

APENDIKSI/DODACI

PRILOG/DODATAK Komunikacijski materijal koji se koristi tokom angažmanskih aktivnosti

PRILOG/DODATAK B Izvršene fotografije angažovanja zainteresovanih strana

PRILOG/DODATAK C Rezime izvršenih aktivnosti angažovanih strana

PRILOG/DODATAK D Lista zainteresovanih strana

PRILOG/DODATAK E Mapiranje i analiza zainteresovanih strana

PRILOG/DODATAK F Bibliografija

AKRONIMI I SKRAĆENICE

Akronimi/skraćenice	Opis
ASL	Nadmorske visine
CLO	Službenik za vezu u zajednici
DP	Paket za otkrivanje
EBRD	Evropska banka za obnovu i razvoj
EIA	Procena uticaja na životnu sredinu
ESAP	Ekološki socijalni plan akcije
ESIA	Procena socijalnog uticaja na životnu sredinu
ERP	Spoljni proces rezolucije
ESMP	Plan socijalnog upravljanja životnom sredinom
FGD	Diskusija fokusne grupe
GM	Mehanizam za podnošenje žalbi
IFC	Međunarodna finansijska saradnja
KIESA	Kosovska agencija za podršku investicija i preduzetništva
KII	Intervju s ključnim informatičarima
KOSTT	Operator električne energije, sistem i tržišni operator
LA	Otkup zemljišta
LAPD	Zakon o pristupu javnoj dokumentaciji
MESP	Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja
OHL	Nadzemna linija
NGO	Nevladina organizacija
PM	Vođa projekta
PAP	Projekat pogođeni ljudi
PCM	Projektni mehanizam za žalbe
PIP	Javna informaciona politika
PR	Performanse potrebne
SE	Uključivanja zainteresovanih strana

Akronimi/skraćenice	Opis
SEP	Plan angažovanja zainteresovanih strana
SOWI	SOWI Kosovo L.L.C
SSES	Uzorak socijalno-ekonomske ankete
WF	Farma vetrenjača
WTG	Generator vetroturbina
WB	Svetska banka
ZRRE	Regulatorna kancelarija za energiju na Kosovu

1.0 UVOD

Ovaj dokument je Plan angažovanja zainteresovanih strana (SEP) za projekat vetra Bajgora (u daljem tekstu Projekat). Predlagač projekta je SOWI Kosovo L.L.C (SOVI), zajedničko preduzeće na Kosovu, Nemačkoj i Izraelu. Sadašnji SEP deo je paketa obelodanjivanja, zajedno sa procenom uticaja na životnu sredinu i socijalnu zaštitu (ESIA) za predloženi projekat.

Projekat je razvio nacionalnu procenu uticaja na životnu sredinu (EIA) i osnovne izveštaje koji dokumentuju različita biodiverziteta i socijalna istraživanja i na vetroelektranu i nadzemni dalekovod. Ovaj dokument predstavlja deo ESIA-inog paketa obelodanjivanja (DP) za projekat, razvijenog za ispunjavanje zahteva EBRD za E&S i zahteva drugih zajmodavaca i koristi nacionalne EIA i razne dodatne studije i istrage.

1.1 Ciljevi plana

Opšti cilj SEP-a je da definiše angažovanje zainteresovanih strana i aktivnosti obelodanjivanja javnih informacija za Projekat i na taj način predstavi specifične aktivnosti angažovanja zainteresovanih strana koje će SOVI preduzeti tokom celog životnog ciklusa Projekta. SEP naglašava način na koji SOWI planira da sarađuje sa lokalnim zajednicama i drugim zainteresovanim grupama koje mogu imati koristi, uticati na njih i/ili biti zainteresovane za aktivnosti projekta. Takođe objašnjava mehanizam za podnošenje pritužbi, putem kojeg zainteresovane strane mogu da iznesu zabrinutosti i komentare.

Ovaj proces obuhvata niz aktivnosti i pristupa i obuhvata čitav život Projekta (planiranje / pred-izgradnja, izgradnja, rad, stavljanje van pogona).

Ciljevi SEP-a mogu se sumirati na sledeći način:

- Razumeti zahteve nacionalnog zakonodavstva za angažovanje zainteresovanih strana i pružiti smernice za strukturu angažovanja zainteresovanih strana kako bi se ispunili zahtevi Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), kao i standarda poslovanja Međunarodne finansijske korporacije (IFC).
- Sastaviti mapiranje zainteresovanih strana - identifikacija projektnih aktera i njihova kategorizacija uzimajući u obzir njihov uticaj na projekat i njegove aktivnosti.
- Identifikovati najefikasnije metode pružanja relevantnih, pravovremenih i dostupnih informacija zainteresovanim stranama u kulturološki prikladnom i razumljivom formatu.
- Posavetujte se sa zainteresovanim stranama o njihovim mišljenjima, zabrinutostima, preferencijama i uočenim dobicima i rizicima u vezi sa dizajnom, planiranjem i implementacijom projekta.
- Opišite metode za budući angažman.
- Uključite povratne informacije zainteresovanih strana u proces procene uticaja i razvoj mera upravljanja i ublažavanja radi ublažavanja potencijalnih negativnih efekata i povećanja mogućih koristi.
- Definisati unutrašnje i spoljno izveštavanje, kao i mere praćenja da bi se osigurala efikasnost SEP-a i periodičnih pregleda SEP-a na osnovu nalaza.
- Uspostavite formalne mehanizme za podnošenje pritužbi/rešavanja.
- Izgradite dvosmernu komunikacijsku vezu između projekta i zainteresovanih strana kako biste prenosili informacije, razgovarali i najbolje rešavali uticaje i probleme životne sredine i društva, kao i koristi povezane sa Projektom.

1.2 Principi angažovanosti

Sledeći principi opisuju pristup sa kojim će se sve aktivnosti angažovanja obavljati tokom životnog ciklusa projekta:

- Proaktivno - da bi se izbegli bilo kakvi potencijalni rizici koji bi mogli nastati u radu sa zainteresovanim stranama.
- Transparent - To engage with stakeholders in an open process, with transparent purpose, goals, accountabilities, expectations, and constraints.
- Pravovremeno - angažovati se sa zainteresovanim stranama pre projektnih aktivnosti i odlučivanja kako bi se omogućilo dovoljno vremena za smisleni dijalog, konsultacije i modifikacije.
- Inkluzivno - Da bi se osigurala inkluzija u saradnji sa zainteresovanim stranama u predstavljanju stavova, uključujući žene, ključne informatore i fokus grupe. Da bi se osiguralo da se angažovanjem upravlja tako da se kulturno prikladno, adekvatno i blagovremeno informišu i prilike pruže svim akterima da uključe / doprinesu.
- Pristupačnost - Za širenje informacija na načine i lokacije koji akterima olakšavaju pristup.
- Besplatno - Osigurati da angažman sa zainteresovanim stranama bude slobodan od bilo kakve manipulacije, zastrašivanja i prisile.
- Dvosmerna - komunikacija tako da obe strane imaju priliku da razmenjuju mišljenja i informacije, slušaju i rešavaju svoja pitanja.

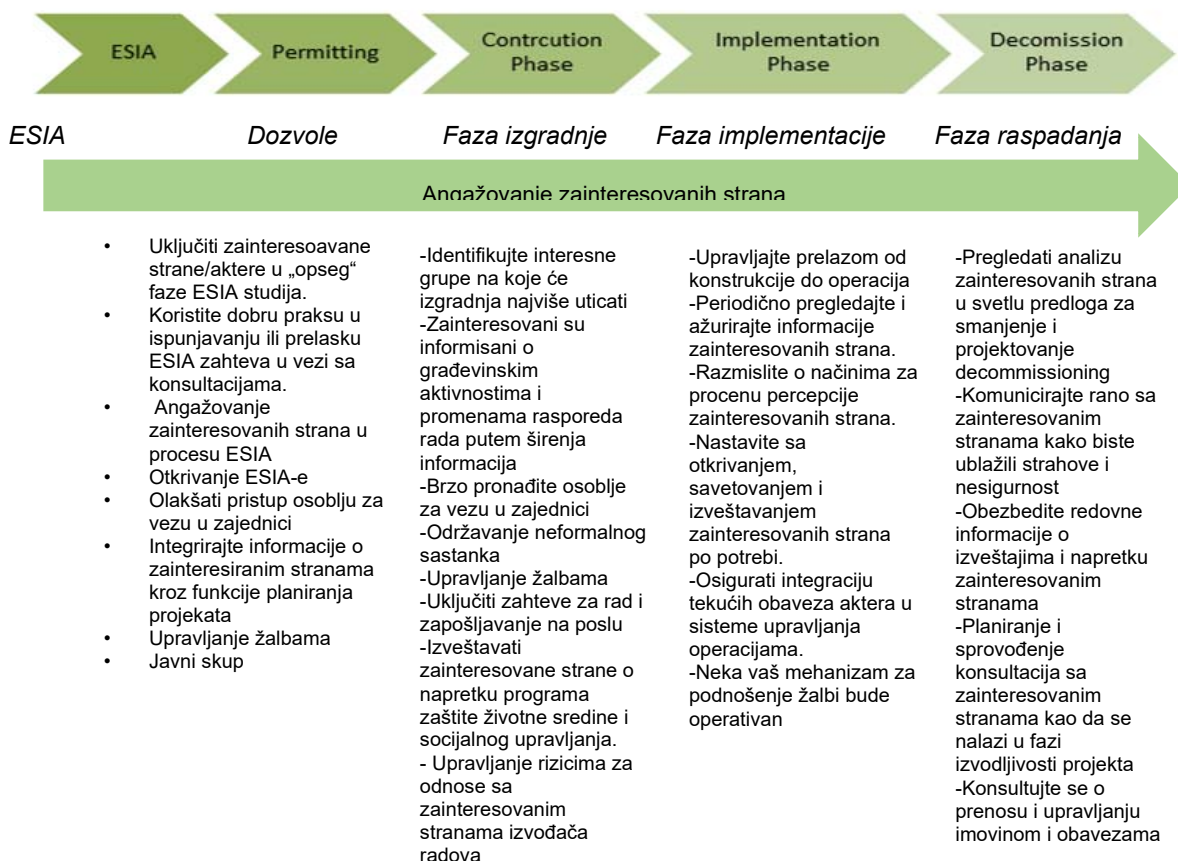
Tokom aktivnosti angažovanja, zainteresovanim stranama biće dostupne najmanje sledeće informacije:

- Svrha, priroda i obim projekta;
- Trajanje predloženih aktivnosti na projektu;
- Bilo koji rizik i potencijalni uticaji u vezi sa životnom sredinom, zdravljem i sigurnošću radnika, drugi socijalni uticaji na zajednice i planirane mere ublažavanja i planovi upravljanja;
- Predviđeni proces angažovanja i mogućnosti i načini na koje javnost može da učestvuje.

Potpuna lista dokumenata koji će biti dostupni akterima tokom faze otkrivanja ESIA-e navedena je u odeljku 8.1.2 ovog izveštaja.

U skladu sa zahtevima uspešnosti EBRD-a, proces angažovanja zainteresovanih strana trebalo bi da započne u najranijoj fazi planiranja projekta i nastavi se tokom celog životnog veka projekta, kao što je prikazano na slici 1. Ovaj kontinuitet uključuje:

- Angažovanje tokom pripreme/dizajniranja projekta (uključujući obelodanjivanje projekta ESIA);
- Angažovanje u fazi predgradnje i izgradnje;
- Angažovanje tokom implementacije projekta i spoljnog izveštavanja;
- Angažovanje tokom razgradnje i zatvaranja.

Slika 1 - Kontinuitet angažovanja dionika

Većina angažovanja dionika biće sa seoskim naseljima, a iz prethodnih aktivnosti angažovanja sa takvim zajednicama je poznato da se prilikom planiranja i obavljanja aktivnosti moraju poštovati tradicionalne društvene i kulturne norme.

1.3 Struktura SEP-a

Ovaj dokument je organizovan na sledeći način:

- Poglavlje 1 – Uvod
- Poglavlje 2 - Opis projekta, njegova lokacija i ključna ekološka i društvena pitanja
- Poglavlje 3 - Sažetak regulatornog i institucionalnog okvira
- Poglavlje 4 - Sažetak prethodnih aktivnosti angažovanja zainteresovanih strana
- Poglavlje 5 - Zainteresovane strane u projektu
- Poglavlje 6 - Ranjive grupe
- Poglavlje 7 - Tehnike angažovanja zainteresovanih strana
- Poglavlje 8 - Program angažovanja zainteresovanih strana tokom životnog ciklusa projekta
- Poglavlje 9 - Uloge i odgovornosti

- Poglavlje 10 - Vođenje evidencije procesa
- Poglavlje 11 - Procena, nadzor i izveštavanje
- Poglavlje 12 - Mehanizam za podnošenje pritužbi i njegov dijagram toka

2. OPIS PROJEKTA I LOKACIJA

Projekat vetra Bajgora uključuje razvoj tri susedna projekta vetroelektrane, ukupnog kapaciteta 105 MW, u planinskom području blizu Mitrovice, na severu Kosova. Električna energija će se izvoziti putem dalekovoda od 110kV do 110kV do Vučitrna, koji će razvijati projekt, a zatim preneti u KOSTT, državnu prenosnu kompaniju. Projekat, dakle, uključuje vetropark (WF), koji se sastoji od 27 vetrogeneratora (WTG) i nadzemnog dalekovoda dugog 19,5 km (OHL).

VTG vetroparka Selac smešteni su severoistočno od oblasti Mitrovice. Najbliža naselja planiranom WF-u su naselja Bajgore na jugu (gotovo 500 m do najbliže kuće), Žiti na severoistoku (oko 4 km), Kačandol na istoku (cca 2,5 km) i Zaberke na zapadu (oko 5 km).

WF je do sada najveća investicija na Kosovu u obnovljive izvore energije, a OHL će omogućiti distribuciju proizvedene energije na nacionalnu kosovsku mrežu za distribuciju.

Nova dalekovod polazi od WF trafostanice koja se nalazi u Bajgori i povezana je sa nacionalnom distributivnom linijom preko trafostanice Vučitrn. OHL je dugačak 19,5 km i, počevši od Bajgore na nadmorskoj visini od 1.562 metra, prolazi blizu naselja Bajgore, Gumnište, Rašan, Trstene, Pasome, Slatine, Banjske, Dobroluke i Vučitrn i završava na nadmorskoj visini od 530 metara ASL u trafostanici Vučitrn. Ruta odabrana za OHL uglavnom je kroz planinska i brdovita područja, šume i pašnjake.

U kontekstu ovog dokumenta, područje Projekta obuhvata 15 naselja koja su identifikovana kao potencijalno pogođena projektom (i WF i OHL).

Tabela ispod prikazuje naselja uključena u područje Projekta.

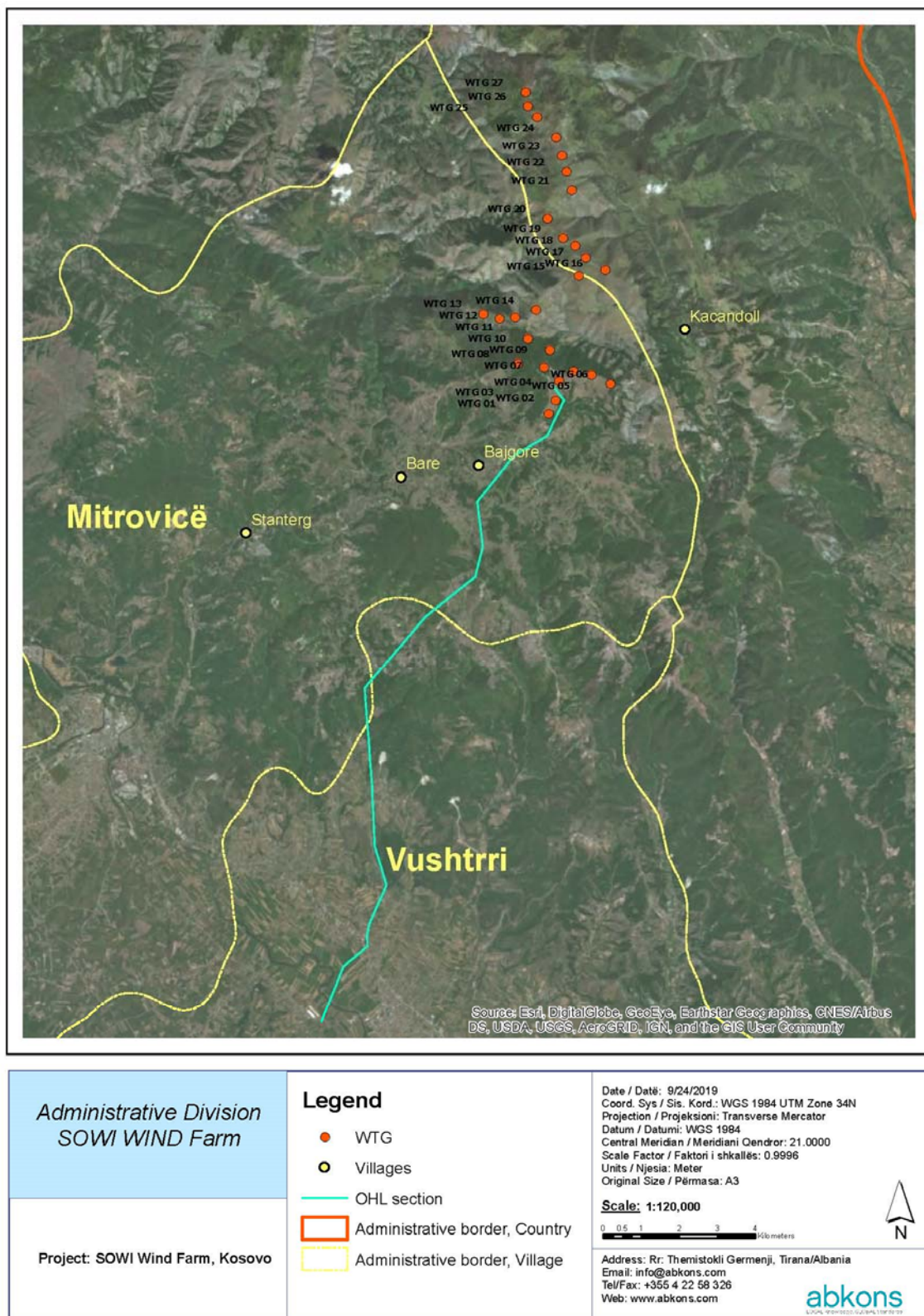
Tabela 1 - Naselja uključena u oblast Projekta

Opština	Naselje	Naseljenost ¹
Mitrovica	Bajgore	1098
	Bare	841
	Kačandol	119
	Rašan	364
	Stan Terg	1042

¹ Izvor podataka - Popis stanovništva i stanova Kosova 2011

Opština	Naselje	Naseljenost ¹
	Terstene	163
Vučitrn	Banjske	891
	Dobroluke	1629
	Gumnište	65
	Pasome	744
	Slatine	491
	Vučitrn	69,870

Sledeća slika identifikuje celokupno područje projekta.

Slika 2 Područje projekta – Vetroelektrana/Vetro park

Administrativna podela SOWI

Vetro parka

Projekat SOWI Vetro park

Kosovo

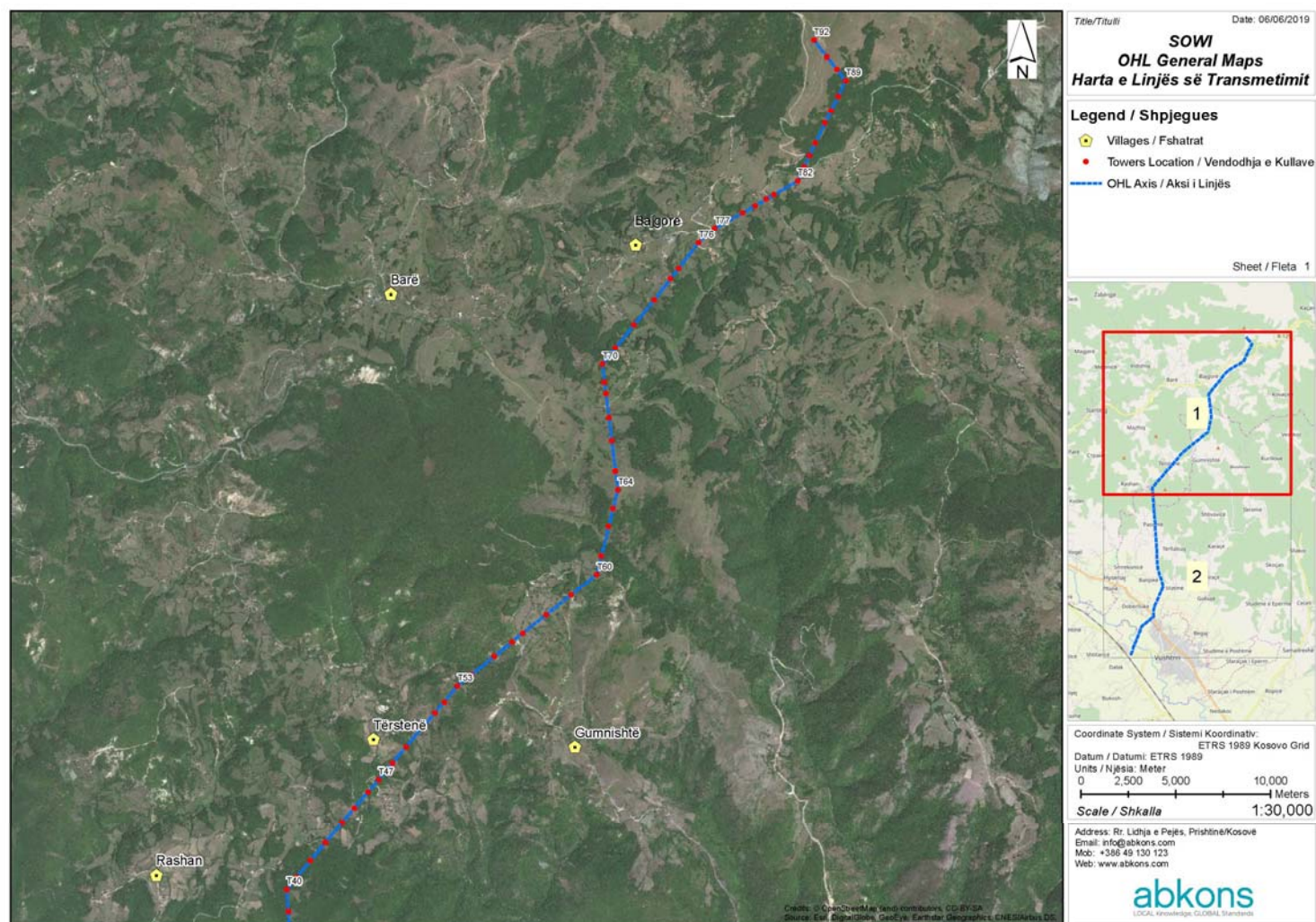
Legenda

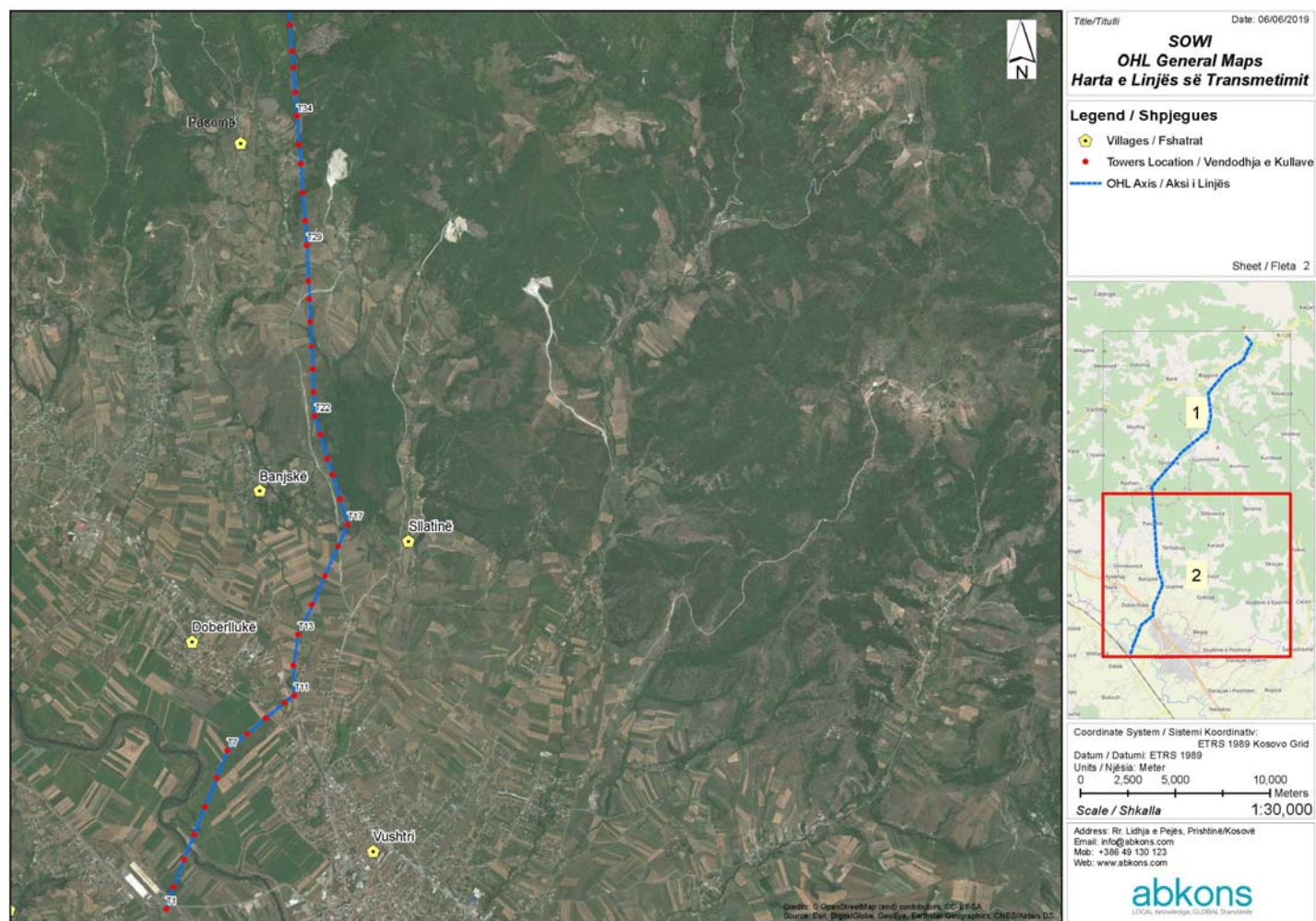
WTG

Sela

Administrativna granica, zemlje

Administrativna granica, sela

Slika 3 - Projektно područje - OHL

3.0 REGULATORNI I INSTITUCIJALNI OBLIK

U pogledu angažovanja zainteresovanih strana i obelodanjivanja informacija, SOWI će slediti nacionalni zakonodavni okvir na Kosovu, Zahtev za performanse (PR) 10 utvrđen u 2014. životnoj i socijalnoj politici EBRD-a, Javnu politiku informisanja EBRD-a i druge međunarodne standarde i smernice, uključujući standard performansi IFC-a 1.

3.1. Kosovsko zakonodavstvo o EIA (procena uticaja na životnu sredinu)

Ekološki i društveni aspekti rada bilo koje agencije za sprovođenje na Kosovu regulisani su nizom zakona i podzakonskih akata koji su uglavnom na snagu stupili u poslednje dve decenije. Angažovanje zainteresovanih strana i javne konsultacije regulišu se zakoni i administrativna uputstva.

U nastavku su navedeni glavni zakoni koji se primenjuju na Kosovu i koji se moraju razmotriti tokom pripreme izveštaja ESIA:

- Zakon o zaštiti životne sredine br. 03 / L-025
- Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu br. 03 / L-214
- Zakon o strateškoj proceni životne sredine br. 03 / L –230
- Zakon br.03 / L-215 o pristupu javnim dokumentima
- Zakon o inspekciji za životnu sredinu, vode, prirodu, prostorno planiranje i izgradnju br. 04 / L-175
- Administrativno uputstvo MSPP - br. 07/2017 ekološke dozvole
- Administrativno uputstvo MSPP - br. 16/2015 o informisanju, učešću javnosti i zainteresovanim stranama u postupku procene uticaja na životnu sredinu
- Zakon o javnom zdravstvu br. 02 / L-78.
- Zakon o navodnjavanju poljoprivrednog zemljišta br. 02 / L-9
- Zakon o zaštiti prirode br.03 / L –233
- Administrativno uputstvo br. 19/2013 o proceni prihvatljivosti plana, programa ili intervencije ekološke mreže
- Administrativno uputstvo GRK br. 18/2013 o proglašenju ekološke mreže
- Administrativno uputstvo br. 12/2011 - za izvore prirodnih vrsta staništa, mapu prirodnog staništa, ugrožene i retke vrste prirodnog staništa, kao i zaštitne mere očuvanja prirodnih vrsta staništa
- Zakon br.03 / L –212 o radu
- Zakon br. 04 / L-161 o bezbednosti i zdravlju na radu
- Zakon br. 03 / L-154 o imovinskim i drugim stvarnim pravima
- Zakon br. 03 / L-139 o eksproprijaciji nepokretne imovine, sa izmenama i dopunama

3.1.1 Ostalo zakonodavstvo

Na Kosovu postoje drugi zakoni koji predviđaju obelodanjivanje projektnih informacija ili podržavaju pristup informacijama, koji obuhvataju obradu za podnošenje žalbi i žalbi, uključujući:

- **Član 41. Ustava Republike Kosovo** predviđa da svaka osoba uživa pravo pristupa javnim dokumentima; jedino ograničenje je postavljeno na pristup privatnim informacijama, poslovnim tajnama i svim zaštićenim i tajnim podacima.
- **Zakon o pristupu javnim dokumentima br.03 / L-21519 (LAPD)** garantuje svakom fizičkom i pravnom licu pravo na pristup, bez diskriminacije po bilo kojem osnovu, nakon prethodne prijave, zvaničnim dokumentima koji se čuvaju, izvlače ili dobijaju od strane javnih institucija. Razlozi za ograničen pristup prevode se iz čl. 4 ustava.

Kosovo nije stranka Arhuške konvencije o pristupu informacijama, učešću javnosti u odlučivanju i pristupu pravdi u pitanjima zaštite životne sredine (1998). Međutim, većina principa Konvencije primenjena je u nacionalnom zakonodavstvu.

3.1.2 Angažovanje zainteresovanih strana zahteva nacionalno zakonodavstvo

The following engagement activities are required within the national EIA process:

- The organisation of a public hearing

According to article 20 of Law No. **03/L-214** on EIA, the Project Proponent has to inform the interested stakeholders about the organising of a public debate after the notification for a public hearing is received from MESP. The public event has to be held within twenty (20) to thirty (30) days after the applicant, the environmental authorities and the public concerned, have been informed.

- Amendment to the EIA study

According to article 21 of Law No. **03/L-214** on EIA, within ten (10) days from the conclusion of the public debate, MESP shall review the remarks and opinions which emerged from the public debate. The ministry may request the applicant to change or complete designated elements of the submitted EIA report. In case of non-compliance, MESP has the right to suspend the review procedure.

3.2 EBRD zahtevi politike

PR-ovi i drugi međunarodni standardi za zaštitu životne sredine i društvenog učinka EBRD-a ocrtavaju sistematski pristup angažovanju zainteresovanih strana koji će omogućiti Projektu i SOVI-u da održavaju konstruktivan odnos sa svojim zainteresovanim stranama tokom vremena, uključujući i sa lokalno pogođenim zajednicama. Proces angažovanja zainteresovanih strana je suštinska komponenta procene, upravljanja i nadgledanja ekoloških i socijalnih pitanja povezanih sa ovim investicijama..

PR 10 EBRD-a: Otkrivanje informacija i angažovanje stejkholdera prepoznaju važnost otvorenog i transparentnog angažmana između klijenta, njegovih radnika, lokalnih zajednica na koje projekt direktno utiče i drugih zainteresovanih strana kao suštinski element dobre međunarodne prakse i korporativnog građanstva. Angažovanje zainteresovanih strana uključuje identifikaciju i analizu zainteresovanih strana, planiranje angažovanja zainteresovanih strana, objavljivanje informacija, konsultacije i učešće, mehanizam za podnošenje pritužbi i stalno izveštavanje relevantnih zainteresovanih strana (EBRD, 2014a).

Ukratko, sledeći sistem angažovanja aktera je primenljiv na projekat:

- Identifikacija grupa zainteresovanih strana na projektu. Identifikacija zainteresovanih strana, uključujući članove javnosti koji bi mogli biti pogođeni izgradnjom i radom projekta;
- Proces angažovanja zainteresovanih strana i objavljivanje informacija. Tokom ove faze, potrebno je osigurati da se identifikovani akteri na odgovarajući način angažuju u ekološkim i društvenim pitanjima

koja mogu potencijalno da utiču na njih kroz proces obelodanjivanja informacija i značajnih konsultacija;

- Smisljena konsultacija. Proces konsultacija će se zasnivati na otkrivanju informacija relevantnih za aktivnosti i operacije projekta. Proces konsultacije će se sprovesti na način koji je inkluzivan i kulturološki pogodan za sve zainteresovane strane;
- Mehanizam za podnošenje pritužbi. Održavanje procesa podnošenja pritužbi putem kojih će javnost i ostale zainteresovane strane moći da izraze zabrinutost i kojim će se postupati brzo i dosledn.

Prema PR 10, EBRD zahteva da angažovanje aktera bude u toku i uključuje proces:

- javno objavljivanje odgovarajućih informacija koje će omogućiti smislene konsultacije sa zainteresovanim stranama;
- meaningful consultation with potentially affected parties; and
- postupak ili politika po kojoj ljudi mogu davati komentare ili žalbe (mehanizam za pritužbe)

3.2.1 Politika javnog informisanja-PIP (2014) EBRD-a

Ova politika utvrđuje kako EBRD objavljuje informacije i konsultuje se sa svojim akterima kako bi promovisao bolju svest o svojim strategijama, politikama i operacijama (EBRD, 2014d). Ova politika uključuje posebne zahteve za objavljivanje informacija o okolišu i društvenim podacima projekta, kao što su ESIA, i određuje minimalne vremenske periode za obelodanjivanje projektnih informacija pre nego što se projekat može razmatrati za finansiranje. Projekt ESIA DP biće dostupan na veb stranici EBRD-a i dostupan iz njegove kancelarije u Prištini najmanje 60 kalendarskih dana pre nego što ga je Odbor direktora EBRD-a razmotrio o projektu. Ovo obelodanjivanje od strane EBRD-a je dodatak SOWI-u.

3.3 Ostale međunarodne smernice Zahtevi Svetske banke / IFC-a

U smislu socijalnog i zainteresovanog učešća u okviru studije ESIA-e, reference i smernice se uzimaju u obzir iz sledećih standarda i zahteva:

- IFC Okvir održivosti, standardi performansi i uputstva, 2012.

Ključni aspekt angažovanja zainteresovanih strana se posmatra kao „osnova za izgradnju snažnih, konstruktivnih i odgovornih odnosa koji su neophodni za uspešno upravljanje uticajem projekta na životnu sredinu i društvo“ (Međunarodna finansijska korporacija, 2012c)

Standardi IFC performansi predstavljaju deo njihovog okvira održivosti, gde „Standard uspešnosti IFC 1“ (Međunarodna finansijska korporacija, 2012b) sadrži sledeće preporuke za angažovanje zainteresovanih strana.:

- Angažovanje zainteresovanih strana je tekući proces koji može uključivati analizu i planiranje zainteresovanih strana, otkrivanje i širenje informacija, konsultacije i učešće, mehanizam za podnošenje pritužbi i stalno izveštavanje pogođenim zajednicama. (PS1 - stav 25).
- Razvijaće se i primenjivati SEP koji će se složiti u odnosu na rizike i uticaje projekta i fazu razvoja i prilagoditi karakteristikama i interesima pogođenih zajednica. (PS1 - paragraf 27).
- Pogođenim zajednicama biće omogućen pristup relevantnim informacijama o: (i) svrsi, prirodi i obimu Projekta; (ii) trajanje predloženih aktivnosti na projektu; (iii) bilo kakvi rizici i potencijalni uticaji na takve zajednice i relevantne mere ublažavanja; (iv) predviđeni postupak angažovanja zainteresovanih strana; i (v) mehanizam za podnošenje pritužbi.

- Kada su pogođene zajednice izložene utvrđenim rizicima i štetnim uticajima iz projekta, sprovede se proces konsultacija na način koji će pogođenim zajednicama pružiti mogućnosti da iskažu svoje stavove o rizicima, uticajima i merama ublažavanja projekta i omogući klijentu da ih razmotrimo i odgovorimo. (paragraf 30).
- Obim i stepen angažovanosti treba da budu proporcionalni rizicima i negativnim uticajima i problemima koje su izazvale zajednice. (stav 30).
- Proces konsultacija biće prilagođen jezičkim preferencijama pogođenih zajednica, njihovom procesu odlučivanja i potrebama ugroženih ili ranjivih grupa. (stav 30).
- Za projekte koji imaju potencijalno značajne negativne uticaje, klijent će sprovedi proces informisanja o konsultacijama i učešću (stav 31).
- Uspostavit će se mehanizam za pritužbe radi dobijanja i olakšavanja rješavanja nedoumica i pritužbi u vezi sa klijentovim ekološkim i društvenim učinkom iz pogođenih zajednica. (Stavak 34).

4.0 SAŽETAK PRETHODNIH AKTIVNOSTI ZA UPRAVLJANJE STAČARIMA

4.1 Pozadina

Od početka razvoja ESIA-e, SOVI se obavezao na relevantne državne organe i agencije na nacionalnom, opštinskom i lokalnom nivou, kao i sa zajednicama u okviru Projektnog područja. Postojao je trostruki fokus na procesu angažovanja zainteresovanih strana. Ovaj fokus je bio:

- Opšti angažman sa vlastima i agencijama u vezi sa projektom u celini.
- Angažovanje zainteresovanih strana sa onim zainteresovanim stranama koje utiču ili na njih utiču komponente VF.
- Angažovanje zainteresovanih strana sa onim akterima koji utiču ili na njih utiču komponente OHL.

Abkons sh.p.k., nezavisni savetnik, ugovorio je SOWI da sprovede angažovanje zainteresovanih strana i prikupljanje podataka o socijalnoj osnovi za Projekat. Proces angažovanja zainteresovanih strana sproveden je na osnovu metodologije, alata i tehnika utvrđenih u inicijalnom SEP-u, razvijenog u decembru 2017. godine; trenutni SEP predstavlja ažuriranje početnog SEP-a 2017. Službenik za vezu zajednice SOVI za kupovinu zemljišta učestvovao je u mišljenju procesa angažovanja zainteresovanih strana i ponašao se kao veza između dionika zajednice i SOWI. CLO je aktivno bio uključen u sastanke zajednice i proces razmjene informacija.

Proces ukupnog angažovanja zainteresovanih strana sproveden je od novembra 2017. do aprila 2019. za sve komponente VF i OHL. Pored toga, sprovedeno je terensko istraživanje da bi se prikupio osnovni datum socijalne zaštite. Istraživanje je angažiralo zajednicu putem uzorka upitnika socio-ekonomskog istraživanja (SSES). Metoda koja se koristi za terensko istraživanje i dobijeni rezultati opisani su u odgovarajućem društvenom osnovnom odjeljku izvještaja ESIA. Ovo istraživanje je trajalo od januara 2018. do maja 2019. godine.²

Ciljevi aktivnosti angažovanja zainteresovanih strana bili su:

² Istraživanje za komponentu VF-a obavljeno je od januara do februara 2018. godine, dok je istraživanje o komponenti OHL-a sprovedeno u periodu od aprila do maja 2019.

- Uključiti u postupak opsega rada sa zainteresovanim stranama i identifikovati akterima u ranoj fazi procesa ESIA kako bi se osigurala identifikacija ključnih pitanja koja će biti ocenjena kao deo ESIA;
- Identifikovati potencijalne zainteresovane strane na kojima bi projekat mogao direktno ili indirektno uticati i negativno i pozitivno;
- Predstaviti predloženi projekat zainteresovanim stranama, sa posebnim osvrtom na njegove ključne komponente;
- Potražite stavove zainteresovanih strana o kritičnim pitanjima koja bi ih mogla uticati tokom različitih faza Projekta;
- Dobivanje i uspostavljanje osnovnih podataka koji bi se mogli koristiti za buduće praćenje i kontrolu;
- Osigurati stavove zainteresovanih strana i zabrinutosti uzeti u obzir u proceni društvenog uticaja i pratećim planovima upravljanja životnom sredinom i praćenja;
- Uspostaviti trenutne mehanizme komunikacije između dionika i SOWI;
- Osigurati da se pre i tokom istraživanja i preliminarne procene zemljišta i imovine dogodi dovoljan nivo angažovanja u senzibilizaciji zajednice..

Konsultovane su zainteresirane strane u lokalnoj, opštinskoj, pokrajinskoj i centralnoj vladi. Pristup angažovanja zainteresovanih strana bio je kombinacija:

- Meetings sastanci pojedinačno sa zainteresovanim licima na nacionalnom nivou, posebno organi vlasti kao što su vladina institucija i ministarstva (Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja, Ministarstvo ekonomskog razvoja, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja, uključujući KOSTT, KIESA);
- Sastanci na lokalnom nivou, posebno sa rukovodiocima naselja uključenih u terensko istraživanje, nevladinim organizacijama i drugim lokalnim organizacijama koje imaju značajno znanje o zajednicama i aspektima koji ih se tiču;
- Javni sastanci u naseljima kako bi se ljudima koji su pogođeni Projektom pružila prilika da postavljaju pitanja i daju svoj doprinos predloženom Projektu, kao i da prikupe pitanja koja su zabrinjavajuća i utvrde potencijalne uticaje;
- FGD-ovi i intervjui sa određenim grupama ili pojedincima zasnovanim na problemima, uključujući ranjive zainteresovane strane za diskusiju o uticaju ovog Projekta na njihov svakodnevni život i aktivnosti;
- Proces socijalnog istraživanja sa domaćinstvima u odgovarajućim selima i zajednicama, kao deo prikupljanja podataka o socijalnoj osnovi.

Događaji za angažovanje zainteresovanih strana prilagođeni su ciljanoj publici. Kao takvi, svi sastanci održani su u lokalnim prostorijama i u radnom i životnom okruženju dotičnih zainteresovanih strana. Ovaj inkluzivni i transparentan pristup omogućio je zainteresovanim stranama da budu proaktivni i slobodno izražavaju svoje stavove i mišljenja.

Različita kombinacija informacija i materijala u vezi sa Projektom stavljena je na raspolaganje različitim akterima, kao deo procesa razmene i objavljivanja informacija. Ove informacije uključuju:

- a) a) službene i elektronske pozive zainteresovanim stranama;
- b) b) poster / baneri / leci sa ciljem da se javnost upozna sa procesom angažovanja zainteresovanih strana;

- c) c) Opis projekta i predstavljanje faza projekta;
- d) d) Predloženi vremenski rok projekta;
- e) e) svrha svrhe angažovanja zainteresovanih strana i detalji mehanizma za podnošenje pritužbi;
- f) f) Rezime potencijalnih uticaja na životnu sredinu i društvo i potencijalnih mera izbegavanja ili ublažavanja tokom životnog ciklusa projekta;
- g) g) Informacije o pogođenim zainteresovanim stranama o procesu otkupa zemljišta, gde je to primenljivo;
- h) h) Koristeći upitnik za povratne informacije koji je tehnika za određivanje percepcije zainteresovanih strana u vezi sa procesom, informacijama i pristupima korištenim tokom angažovanja zainteresovanih strana.
- i) Primjeri komunikacijskog materijala korištenog tokom ovih aktivnosti dati su u DODATku A. Fotografije su snimljene na različitim sastancima, nakon odobrenja učesnika. Ove fotografije su date u APPENDIX B.

Daljnje informacije o aktivnostima angažovanja usredsređene na komponente projekta WF i OHL date su u narednim odeljcima.

4.2 Rezultati sprovedenih aktivnosti angažovanja aktera

Proces angažiranja dionika za komponentu WF-a proveden je od novembra 2017. do marta 2018. Detaljnije informacije o učesnicima, datumu sastanaka, problemima i preuzetim obavezama nalaze se u PRILOGU C. Postavljeno je niz pitanja i postavljena zabrinutost. od strane zainteresovanih strana tokom aktivnosti angažovanja. Sledeća lista sadrži glavna pitanja koja su se pojavila tokom aktivnosti:

- Smetanje bukom kućama koje se nalaze u neposrednoj blizini WF;
- Process Proces nabavke zemljišta koji će se slediti;
- Put puta koji će SOWI koristiti za prevoz turbina i drugih komponenti do lokacije projekta.
- Prethodna ili buduća istraživanja flore i faune koja će se preduzeti i kako će se rezultati koristiti u ESIA;
- Opportunities for local development in the area.

Kao rezultat ovog angažovanja zainteresovanih strana, SOWI se obavezao da će dovršiti akcije navedene u tabeli PRILOG C.

Proces angažiranja dionika za komponentu WF-a proveden je od decembra 2018. do aprila 2019. Detaljnije informacije o učesnicima, datumu sastanaka, problemima i preuzetim obavezama nalaze se u PRILOGU C. Postavljeno je niz pitanja i postavljena zabrinutost. od strane zainteresovanih strana tokom aktivnosti angažovanja. Sledeća lista sadrži glavna pitanja koja su se pojavila tokom aktivnosti:

- Razlozi za odabir rute OHL i odluke o priključenju na trafostanicu Vučitrn umesto na trafostanicu Mitrovica;
- Ukupno trajanje aktivnosti;
- Pregled budućih aktivnosti angažovanja;

- Uticaj na lokalnu mrežu za distribuciju energije i moguća poboljšanja koja će se sprovestiPrilike za lokalni razvoj u okolini.

Kao rezultat ovog angažovanja zainteresovanih strana, SOWI se obavezao da će dovršiti akcije navedene u tabeli PRILOG C.

4.3 Lekcije naučene iz prethodnog procesa angažovanja zainteresovanih strana.

Na osnovu rezultata prethodnih aktivnosti angažovanja zainteresovanih strana mogu se uzeti u obzir sledeća razmatranja prilikom planiranja i sprovođenja budućih aktivnosti:

Rodna inkluzija: iako su timovi pokušavali da učestvuju i muškarci i žene, sastancima zajednice prisustvovali su samo muškarci, a žene su se morale sastajati odvojeno. Tokom životnog ciklusa projekta planiraće se i organizovati posebne aktivnosti usmerene na angažovanje sa ženama.

Uključivanje manjina: slična razmatranja mogu se razmotriti i srpska zajednica, ako postoji. Ljudi iz ove zajednice, iako postoji komunikacija o svakodnevnim pitanjima koja utiču na naselje, imaju tendenciju da izbegavaju učestvovanje na istom sastanku ili da sede zajedno u istoj sobi ili dvorani. Tokom životnog ciklusa projekta biće planirane i organizovane posebne aktivnosti koje će biti usmerene na saradnju sa srpskom zajednicom.

Radno vreme: naselja koja se nalaze u blizini urbanih područja preferiraju sastanke u zajednici u večernjim satima jer je zaposlenost u tim naseljima veća nego u izolovanim naseljima ili naseljima koja su udaljena od velikih gradova. Aktivnosti angažovanja biće održane u večernjim satima, u mjeri u kojoj je to moguće, kako bi se zadovoljile potrebe lokalnih zajednica.

Preklapanje i koordinacija između zainteresovanih strana: nedostatak prisustva sastancima zajednice tokom prezentacije projekta u oblastima Vučitrn i Banjske zbog činjenice da je nedelju dana ranije (u angažovanom periodu - mart 2019.) KOSTT održao sastanak zajednice u Vučitrnu u vezi sa postupkom eksproprijacije. a stanovnici su pogrešno razumeli obim sastanka. Uložiće se napor da se izbegne zabuna u delovanju različitih strana u okviru procesa angažovanja zainteresovanih strana (SOVI, predstavnici SOVI, predstavnici građevine, podizvođači i konsultanti).

Praznici i kulturni rituali: aktivnosti angažovanja biće organizovane tako da se izbegavaju održavanje praznika i dana kulturnih rituala, posebno sahrana, koliko je to moguće. Dok su praznici predvidljivi, sahrane nisu, ali je bolje reorganizovati se jer ljudi u zajednicama podržavaju jedni druge, a na dan sahrane gotovo svi u naselju učestvuju.

Konfuzija između različitih projekata: tokom sastanaka zajednice, akteri su izrazili određenu zbrku između projekta vetra Bajgora i Projekta izgradnje novog autoputa između Prištine i Mitrovice; neke su zainteresovane strane verovala da su ova dva projekta na neki način povezana i oba finansira država. Jasne informacije o obimu i obimu ovog Projekta biće pružene tokom aktivnosti angažovanja kako bi se osiguralo da u tom slučaju ne bude zabune među dionicima.

Frustracija zbog prethodnih naknadnih aktivnosti: stanovnici Banjske izjavili su da nadoknade za nabavku zemljišta potrebne za projekat autoputa nisu isplaćene vlasnicima, što je dovelo do frustracije i ogorčenja. Tokom aktivnosti angažovanja, posebno onih u naseljima koja su pogođena OHL-om, biće pružene konkretne informacije o postupku otkupa zemljišta i procesu premeštanja sredstava za život, kako bi se osiguralo da akteri budu jasni šta ih očekuju, korake procesa, kao i uloga i odgovornosti.

5.0 AKTERI PROJEKTA

5.1 Identifikacija zainteresovanih strana

Sveobuhvatna identifikacija zainteresovanih strana je ključna komponenta efikasnog i robusnog procesa angažovanja zainteresovanih strana. Precizna identifikacija zainteresovanih strana umanjuje rizik od propusta u procesu angažovanja zainteresovanih strana zbog nedostatka reprezentacije zainteresovanih strana. Šira baza zainteresovanih strana ograničavaće mogućnost uske interesne grupe da dominiraju u procesu konsultacija.

Neprekidno angažovanje zainteresovanih strana očekuje od vlade na lokalnom, opštinskom i nacionalnom nivou. Iako su primarni akteri projekta oni koji su direktno ili indirektno pogođeni vlasnicima zemljišta i lokalnim akterima, uključujući ranjive grupe, postoji niz drugih potencijalnih zainteresovanih strana sa kojima se treba konsultovati.

Trenutno je oko 28 zainteresovanih strana, grupa i institucija registrovano u bazi podataka o zainteresovanim stranama za projekat. Ova baza podataka zainteresovanih strana verovatno će se menjati tokom procesa angažovanja zainteresovanih strana, kako se pojave nove zainteresovane strane, a drugi mogu da odluče da ne učestvuju. Baza podataka će se redovno održavati i ažurirati kako bi se odrazile ove promene.

5.2 Grupisanje zainteresovanih strana

Grupe zainteresovanih strana u okviru uticaja Projekta (i WF i OHL komponente), kao i zakonodavne, političke ili uticajne interesne grupe koje igraju ulogu u procesu projekta. Ministarstva su uključena u zasebne jedinice, jer se njihove institucionalne uloge značajno razlikuju. Zainteresovane strane u preliminarnoj bazi podataka poredjene su, po abecednom redu, na sledeći način:

- 1) Agencija za životnu sredinu i zaštitu Kosova.
- 2) Civilno društvo.
- 3) Operator za prenos električne energije, sistem i tržišni operator Republike Kosovo (KOSTT).
- 4) Kancelarija za regulaciju energije (ZRRE).
- 5) Međunarodne NVO.
- 6) Mediji.
- 7) Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja.
- 8) Ministarstvo za ekonomski razvoj.
- 9) Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja.
- 10) Ministarstvo zdravlja.
- 11) Ministarstvo za infrastrukturu.
- 12) Opštine.
- 13) Nacionalna Vlada.
- 14) NVO.
- 15) Projekat koji je uticao na projekat.
- 16) Naučna zajednica.

- 17) Akcionari.
- 18) Sela i zajednice.
- 19) Ranjivi ljudi.

Obimnija lista zainteresovanih strana nalazi se u DODAT-ku D. Na osnovu identifikovanih stejkholdera, urađeno je mapiranje radi udruživanja različitih aktera u vezi sa njihovim očekivanim uticajem na projekat i povezanim procesom donošenja odluka. Nakon što se uradi mapiranje zainteresovanih strana, analiziran je nivo značajnosti. Nivo značaja će odrediti nivo i fokus angažmana zainteresovanih strana. Rezultati mapiranja i analiza zainteresovanih strana predstavljeni su u DODAT-ku E..

5.3 Zahtevi za angažovanje

Na osnovu mapiranja i analiza zainteresovanih strana za projekat, značaj i povezani nivo angažovanosti navedeni su u tabeli 2

Tabela 2: Zahtevi za angažovanje zainteresovanih strana

	Interesna grupa	Uticaj / interes	Značaj	Nivo angažovanosti
1	Agencija za životnu sredinu i zaštitu Kosova	Zainteresovani za predloženi projekat i očekuju informacije u vezi sa aspektima životne sredine i detaljnim studijama	Visok	Saradnja
2	Civilno društvo	Civilno društvo, zajednica građana povezana zajedničkim interesima i kolektivnom akcijom, često ima interese za zajedničke aspekte projekta i obično će učestvovati u fokusnoj grupi zasnovanoj na problemima.	Nizak	Obaveštenje
3	Operator za prenos električne energije, sistem i tržišni operator Republike Kosovo (KOSTT)	Budući da je institucija koja će upravljati odeljenjem OHL nakon izgradnje, njegova uloga je presudna i smatra se ključnim dionicima.	Veoma visok	Saradnja
4	Ured za regulaciju energije (ZRRE)	Zadužen je za ukupni regulatorni okvir energetskog sektora	Nizak	Konsultacija
5	Međunarodne NVO	Međunarodne nevladine organizacije će se tokom cijelog životnog vijeka projekta interesovati za različite aspekte. Njihov uticaj će se odraziti na međunarodnom nivou, često sa finansijerima i akcionarima. Te se nevladine organizacije mogu povezati i sa lokalnim nevladinim organizacijama radi zajedničkog delovanja.	Srednji	Konsultacija

	Interesna grupa	Uticaj / interes	Značaj	Nivo angažovanosti
6	Mediji	Mediji će imati interes za projekat svojim interesovanjem za aktivnosti vezane za projekat u toj oblasti. Mediji imaju potencijal da utiču na aktivnosti projekta.	Srednji	Obaveštenje
7	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja	Ovo Ministarstvo će imati ulogu i interesovanje za upotrebu imovine (kanal za navodnjavanje i odvodnjavanje itd.) i šumskih sredstava na koje projekat utiče.	Visok	Povlači za sobom
8	Ministarstvo za ekonomski razvoj	Ovo Ministarstvo se spojilo sa bivšim Ministarstvom energetike i imaće interes za projekat da ispuni zahteve EU za koje je Kosovo bilo posvećeno najmanje 20% obnovljive energije do 2021. godine, a WF je najveći	Visok	Povlači za sobom
9	Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja	Ministarstvo nadležno i odgovorno za sve okolišne dozvole potrebne za projekat; potrebne su dozvole i izjave o životnoj sredini. Odgovorna za pregled i odobravanje ESIA (EIA)	Veoma visok	Povlači za sobom
10	Ministarstvo zdravlja	Ministarstvo može biti uključeno tokom faze izgradnje kako bi olakšalo prisustvo bilo koje jedinice za hitne slučajeve na gradilištu	Srednji	Konsultacija
11	Ministarstvo za infrastrukturu	Odgovoran za dozvole potrebne za realizaciju projekta	Srednji	Povlači za sobom
12	Opštine	Lokalna opština je ključna komponenta implementacije od strane nacionalne vlade. Opštine su strateški partneri i do nekog nivoa regulatori. Opštine će imati direktan interes za budućnost projekta.	Veoma visok	Osnaživanje
13	Nacionalna Vlada	Posebno regulatori zaštite životne sredine. Nacionalna vlada ima moć i mandat da reguliše projekat od njegovog početka do zatvaranja.	Visok	Povlači za sobom

	Interesna grupa	Uticaj / interes	Značaj	Nivo angažovanosti
14	NVO	Nevladine organizacije sa Kosova i lokalne nevladine organizacije često će imati interes za određeni aspekt projekta vezan za različite komponente životnog ciklusa projekta.	Visok	Saradnja
15	Projekat je uticao na zainteresovane strane	Projekat je uticao na zainteresovane strane koji će doživeti direktan uticaj (u mnogim kategorijama uticaja) i biti zainteresovani da učestvuju u procesima angažovanja tokom života projekta. Ranjive grupe koje su osetljivije na negativne uticaje čine deo ove interesne grupe.	Veoma visok	Osnaživanje
16	Naučna zajednica	Naučna zajednica će obično biti zainteresovana za specifične tehničke aspekte projekta. Imajte na umu da naučna zajednica može delovati iz aktivističke perspektive ako se vidi da će uticaji projekta biti rešavani na konkretan način.	Nizak	Obaveštenje
17	Akcionari	Akcionari su veoma uticajni i mogu da utiču na sprovođenje projekta na različitim nivoima.	Srednji	Povlači za sobom
18	Sela i zajednice	Susedne i pogođene zajednice doživeće direktne i indirektne uticaje (kroz mnoge kategorije uticaja) i biće zainteresovane da učestvuju u procesima angažovanja tokom života projekta.	Veoma visok	Osnaživanje

6.0 RANJIVE GRUPE

U ranjive grupe³ spadaju oni za koje se očekuje da će zbog svojih svojstvenih karakteristika projekat imati nesrazmerni uticaj na projekat ili su manje sposobni da upravljaju uticajima Projekta i zato im je potrebno posebno razmotriti tokom procesa konsultacija (EBRD, 2014c). Mora se posebno usmjeriti na ranjive grupe (uključujući žene i manjine), ugrožene porodice i pojedince tokom životnog ciklusa projekta i pridružene procese angažovanja zainteresovanih strana.

³ EBRD PR 10 - Otkrivanje informacija i angažovanje zainteresovanih strana; stavak 10. - Možda će biti potrebni posebni pristupi i povećani nivo resursa za efikasnu komunikaciju sa takvim zainteresovanim stranama.

Socijalni uticaj muškarci i žene često različito doživljavaju. Umesto da izvrši zasebnu rodnu analizu, ciljevi angažovanja zainteresovanih strana u okviru procene društvenog uticaja biće da integrišu rod, tako da se to razmatra u svim fazama. Na sličan način moraju se identifikovati i rješavati pitanja i zabrinutosti manjina.

U okviru Projektne oblasti sledeće grupe su identifikovane kao ranjive:

- Žene;
- Poljoprivrednici;
- Etničke manjine (uglavnom Srbi);
- Ekonomski ili socijalno ugrožena domaćinstva.

Žene su identifikovane kao ranjiva grupa za Projekat, zbog svoje ekonomske ranjivosti i nesposobnosti da učestvuju u procesima donošenja odluka u tradicionalnom kontekstu. Žene na AOI ne mogu uvek biti u mogućnosti da prisustvuju ili slobodno govore na otvorenim sastancima i/ili mogu imati ograničenja u domaćinstvu kada mogu da prisustvuju takvim sastancima. Treba napomenuti da domaćinstva sa ženskim glavama mogu biti premalo prijavljena, jer se kulturološki smatra da je muškarac glava domaćinstva, čak i ako taj muškarac nije stalno nastanjen ili je muški član proširenog domaćinstva. Samo dve ispitanice bile su udovice. Ipak, rodnu situaciju u smislu zaposlenosti i obrazovanja prijavljuju muškarci u porodici.

Za poljoprivrednike je utvrđeno da su ranjivi na uticaje koji se odnose na projekte, posebno ako se uzme zemlja od koje zavise sredstva za život i koja nije adekvatno nadoknađena.

Etničke manjine su identifikovane kao ranjive zbog nedostatka mogućnosti da učestvuju u sistemima donošenja odluka u lokalnom kulturnom kontekstu. Na osnovu rezultata istraživanja, 34 osobe u selu Banjske identifikovane su kao pripadnici srpske zajednice. Srpska zajednica smatra se ugroženom pošto je nakon rata 1998-1999. marginalizovana unutar sela i mogućnosti zapošljavanja za njene članove su smanjene, što je dovelo do masovne emigracije i napuštanja njihovih kuća i imanja. Mali broj ljudi koji pripadaju ovoj zajednici u AOI i izolacija od ostatka srpskog stanovništva takođe su elementi koji povećavaju status ugroženosti.

Konačno, ekonomski ili socijalno ugrožena domaćinstva su identifikovana kao ranjiva, zbog rizika da bi projekat mogao da ima štetniji uticaj na projekat od ostalih, posebno zbog kupovine zemljišta. Ova ranjiva domaćinstva uključuju:

- Households domaćinstva sa niskim primanjima (koja prijavljuju manje od 150 eura / mesečno, a za veća domaćinstva između 150 i 300 evra mesečno) zavisna od poljoprivrede za život.
- Porodice koje vode samohrani roditelji.
- Udovice (domaćinstva sa jednim članom) starije od 65 godina.
- Domaćinstva koja se za primanja oslanjaju na socijalnu pomoć.
- Domaćinstva sa članom koji ima fizičku i/ili mentalnu invalidnost.
- Domaćinstva u kojima je većina odraslih članova nezaposlena.
- Domaćinstva sa ograničenim pristupom osnovnim uslugama i infrastrukturi (tj. Putevima, zdravstvenim uslugama, obrazovanju).

Najveći broj ugroženih porodica bile su porodice koje se oslanjaju na socijalnu pomoć i u kojima je većina odraslih članova nezaposlena. Ove kategorije mogu se smatrati ranjivim tokom procesa preuzimanja zemljišta i pregovora. Domaćinstva koja imaju člana sa fizičkim ili mentalnim oštećenjem smatraju se ranjivim zbog

svoje pokretljivosti (dostižu zemljište za inventar) ili problema razumevanja (da li će razumeti postupak, sporazume).

Posebna pažnja će se voditi prilikom planiranja i sprovođenja aktivnosti angažovanja, kako bi se osiguralo da gore navedene kategorije aktera učestvuju, imajući u vidu rezultate prethodnih aktivnosti angažovanja, opisane u Poglavlju. **Error! Reference source not found..**

7.0 TEHNIKA INŽENJERA ZAINTERESOVANIH STRANA

Da bi sproveo efikasan proces angažovanja zainteresovanih strana sa zainteresovanim stranama svih nivoa, SOWI će koristiti niz tehnika, navedenih u tabeli ispod.

Tabela 3: Tehnike angažovanja zainteresovanih strana

Tehnika angažovanja	Ciljevi i karakteristike
Informativne table	<ul style="list-style-type: none"> • Obezbedite informacije o projektu na centralnim i javno dostupnim lokacijama u području projekta. Informacije će uključivati Informacije će uključivati opšte detalje u vezi sa aktivnostima napretka projekta, pristup i upravljanje saobraćajem tokom izgradnje će se takođe nalaziti na tabli. Takođe će biti uključeni mehanizam za podnošenje žalbi i kontakti CLO-a. • Dodatne table za informisanje stanovništva o određenim aktivnostima biće postavljene po potrebi, na primer, u slučaju planiranih zatvaranja puteva
Prepiska elektronskim metodama (e-pošta, društveni mediji, tekstualna poruka)	<ul style="list-style-type: none"> • Pozovite zainteresovane strane na sastanke • Periodično informišite zainteresovane strane o napretku aktivnosti
Veb stranica projekta	<ul style="list-style-type: none"> • Predstavite informacije o projektu i ažuriranja o napretku • Otkriti ESIA, ESMP i drugu relevantnu projektnu dokumentaciju • Obezbedite instrukcije i kontakte da biste stupili u kontakt sa SOWI • Unesite obrazac za podnošenje žalbe • U ranim fazama projekta, SOWI je kreirao interaktivnu veb stranicu kako bi blagovremeno distribuirao sve informacije o napretku i / ili prikazao alternativne promene projekta. <p>http://sowikosovo.com/projects/</p> <p>Svi gornji dokumenti objavljeni na veb stranici biće redovno ažurirani kako projekat napreduje. SOWI će osigurati da materijali za otkrivanje budu objavljeni na maternjim jezicima albanskom, srpskom i engleskom.</p> <p>ESIA će takođe biti objavljena na veb lokaciji ERBD-a (www.ebrd.com/esia.html).</p>

Tehnika angažovanja	Ciljevi i karakteristike
Media plan	<ul style="list-style-type: none"> • Širiti informacije o projektu široj publici i izvan područja projekta • Informisati zainteresovane strane o konsultacijama i javnim sastancima
Svečani sastanci	<ul style="list-style-type: none"> • Predstaviti informacije o projektu određenim grupama zainteresovanih strana • Dozvolite grupi učesnika/aktera da iznesu svoje stavove i mišljenja • Izgradite lične odnose sa akterima na visokom nivou • Distribuirati tehničke dokumente
Javni sastanci	<ul style="list-style-type: none"> • Predstaviti informacije o projektu široj publici zainteresovanih strana, a posebno zajednicama • Slijedom nacionalnog pravnog okvira i posebnih pravnih akata danih u odgovarajućem administrativnom uputstvu (MESP br.16 / 2015) • Dozvolite grupi dionika da iznesu svoje stavove i mišljenja • Izgradite odnose sa susednim zajednicama • Distribuirati netehničke informacije o projektu
Sastanci jedan na jedan	<ul style="list-style-type: none"> • Potražite stavove i mišljenja određenih stejkholdera • Omogućiti zainteresovanim stranama da slobodno govore o osjetljivim pitanjima • Izgradite lični odnos • Osigurati učešće ranjivih grupa • Raspravite mere ublažavanja sa posebnim akterima na koje će uticati dugoročni buka i vizuelni uticaji
FGD i KII	<ul style="list-style-type: none"> • Omogućite manjim grupama da iznesu svoje stavove i mišljenja o ciljanim osnovnim informacijama • Izgradite odnose sa susednim zajednicama • Koristite smjernicu za razgovor fokus grupe kako biste olakšali diskusiju • Snimite odgovore
Direktna komunikacija sa pogođenim ljudima, uključujući područja projektnog prostora	<ul style="list-style-type: none"> • Delite informacije o rasporedu projekata i planu aktivnosti iz dana u dan • Stalno se informišu o napretku aktivnosti • Olakšati pregovaranje tokom pristupa zemljištu
Ankete	<ul style="list-style-type: none"> • Prikupiti mišljenja i stavove pojedinih zainteresovanih strana • Prikupite osnovne podatke • Snimanje podataka • Razviti bazu podataka za praćenje uticaja

8.0 PROGRAM ANGAŽOVANJA ZAJNTERESOAVNIH STRANA TOKOM TRAJANJA PROJEKTA

Niz prilagođenih aktivnosti angažmana će se obavljati tokom životnog ciklusa projekta, kao što je opisano u narednim odeljcima.

8.1 Angažovanje zainteresovanih strana tokom pripreme i otkrivanja ESIA-e

Program aktivnosti angažovanja koji će se provoditi tokom čitavog životnog ciklusa projekta dat je u daljem tekstu:

8.1.1 ESIA obim i priprema

Tokom pripreme ESIA-e izvršeno je niz aktivnosti, kako je opisano u odeljku 4.0. Kao što je ranije naznačeno, ove aktivnosti su sprovedene tokom faze obuhvata projekta, kako bi se osigurala identifikacija ključnih pitanja koja će se oceniti kao deo ESIA. Kao deo procesa opsega, zainteresovane strane su imale mogućnost da daju komentare i preporuke na nacrt SEP-a i drugih dokumenata. Dodatne aktivnosti će se vršiti tokom otkrivanja ESIA-e.

8.1.2 ESIA otkrivanje

Po završetku ekoloških i društvenih procena i prateće dokumentacije, EBRD zahteva da se javnosti obezbede adekvatne informacije o okruženju i socijalnim aspektima Projekta kako bi akteri mogli da daju SOVI-u povratne informacije o planovima i merama koje treba preduzeti.

U okviru opštih ciljeva ESIA angažmana, posebni ciljevi za fazu otkrivanja ESIA su sljedeći:

- Javno objavljivanje dokumenata ESIA na albanskom, srpskom i engleskom jeziku za posvećeni vremenski period konsultacija ne kraći od 60 kalendarskih dana.
- Dajte povratne informacije zainteresovanim stranama o nalazima ESIA-e i planiranim mjerama upravljanja i ublažavanja
- Prikupite doprinose zainteresovanih strana o ESIA-i i planiranim mjerama ublažavanja i unapređenja

Aktivnosti obelodanjivanja i konsultacija biće osmišljene zajedno sa nekim vodećim principima:

- Konsultantske aktivnosti moraju se široko objavljivati, posebno među akterima / zajednicama koje su pogodile projekt, poželjno 10 - 15 dana pre bilo kog angažmana za sastanak. U skladu sa nacionalnim zakonodavstvom, konsultacije će se objavljivati putem lokalnih medija i putem plakata; Plakat će biti postavljen na nekoliko centralnih lokacija u svakom pogođenom naselju (visoko vidljiva mesta), kao što su opštinske kancelarije, prostorije lokalne zajednice, škole, domovi zdravlja i dr. Ostale lokacije mogu takođe da uključuju sportske centre, centralne kafeterije i mini tržišta.
- Netehnički rezime ESIA-e kao i ovaj SEP će se redovno ažurirati i stavljati na raspolaganje tokom čitavog životnog ciklusa projekta kako bi se osiguralo da su ljudi informisani o proceni i zaključcima pre zakazanih sastanaka
- Lokacija i vreme sastanaka biće osmišljeni tako da maksimiziraju učešće i dostupnost zainteresovanih strana
- Predstavljene informacije moraju biti jasne, netehničke i predstavljene na albanskom i srpskom, kao i na engleskom jeziku
- Sastanci će biti olakšani na način koji omogućava akterima da iznesu svoje stavove i brige

- Na postavljena pitanja moral odgovoriti na sastanku ili kasnije. Biće donesene posebne odredbe kojima će se osigurati učešće ranjivih grupa, kao što je pružanje prevoznih usluga za prisustvovanje sastancima i jednostruki sastanci sa ugroženim grupama kako bi se osiguralo da su oni informisani o projektu i da mogu slobodno izneti svoje mišljenje;

Otkrivanje ESIA-e počeće 4. oktobra 2019. godine, kada će ESIA paket za otkrivanje podataka (DP) biti dostupan akterima. ESIA DP sadrži sledeće dokumente:

- ESIA izveštaj;
- Netehnički rezime (NTS);
- Planovi zaštite životne sredine i društvenog upravljanja i monitoringa (ESMMP);
- SEP;
- Okvir za otkup zemljišta i obnovu sredstava za život; i
- Akcioni plan za zaštitu životne sredine i socijalne politike(ESAP).

ESIA DP biće objavljen na veb lokaciji SOWI na zvaničnim jezicima (engleskom, albanskom i srpskom). Isti dokumenti biće dostupni javnosti na veb lokaciji EBRD-a.

<http://sowikosovo.com/projects/>

www.ebrd.com/esia.html

Papirne kopije biće dostupne za konsultacije u kancelariji SOVI-a u Prištini na sledećoj adresi:

Ul. Mujo Ulkinaku br. 10

10000 Priština, Kosovo

Pored toga, oni će biti dostupni u opštinskim salama opština Mitrovice i Vučitrn, na sledećim lokacijama:

Opštinska sala Mitrovice: Ulica „Bedri Gjinaj“ - Mitrovica

Opštinska sala u Vučitrnu: Ulica „Isa Boletini“ br.10 42000 Vučitrn

Konačno, papirne kopije biće dostupne seoskim glavama sela u okviru projektnog područja. Seoski načelnici nemaju fizičke adrese, zainteresovane strane su pozvane da direktno stupe u kontakt sa njima kako bi se konsultovale sa njima DP.

Zainteresovani će imati mogućnost da komentarišu ESIA tokom 60 kalendarskih dana (do 4. decembra 2019) koristeći komunikacione kanale i alate navedene u ovom SEP-u u odeljku 0.

Svi akteri će biti obavešteni o dostupnosti ESIA raznim sredstvima komunikacije, uključujući e-poštu, postere, novinske oglase, postove veb lokacija i direktnu komunikaciju.

Tokom perioda obelodanjivanja biće održan najmanje jedan javni sastanak u opštinama Mitrovica i Vučitrn i u naselju Bajgore. Do danas nije poznato kada će se ovaj sastanak organizovati, SOWI će, međutim, osigurati da se zainteresovane strane obaveštavaju uz adekvatno obaveštenje koristeći iste gore opisane metode. Specijalne odredbe, kao što su namenske prevozne usluge, biće donesene da bi se osiguralo učešće ranjivih grupa i zainteresovanih strana iz svih naselja u okviru projekta. Ako se čini da je prisustvo ovim sastancima iz naselja u okviru projekta ograničeno, SOWI će razmotriti održavanje dodatnih javnih sastanaka direktno u naseljima koja su pokazala slabo prisustvo. Isto tako, ako se čini da je prisustvo sastancima ranjivih grupa

ograničeno, SOWI će razmotriti sastanke jedan na jedan sa ugroženim grupama. Očekuje se da će javni sastanci biti održani sredinom trajanja konsultacija u trajanju od 60 dana.

Tokom faze obelodanjivanja, SOWI će takođe organizovati sastanke pojedinačno sa jednim zainteresovanim stranama na koje mogu da utiču dugoročni uticaji buke i vizuelnih uticaja usled WF i OHL, kako bi razmotrili mere ublažavanja koje će biti usvojene i da su uključeni u ESIA i u ESMP.

8.2 Angažovanje zainteresovanih strana tokom faze izgradnje

SOWI će osigurati da interesne grupe obaveštava o procesu izgradnje koristeći efikasne mehanizme i alate kojima će zajednica biti lako dostupna, predstavljajući faze i napredak rada, sprovodeći neformalne sastanke radi prikupljanja svojih stavova i nedoumica i rešavanja pritužbi na odgovarajući način. Angažovanje zainteresovanih strana u ovoj fazi uključivaće otkrivanje informacija od trećih lica, posebno, izvođača radova, zaposlenih i bilo kog drugog ključnog aktera (rezidenata lokacije projekta) u bilo kom delu projekta. Za vreme građevinskih radova, SOWI i njegovi izvođači periodično će pružati informacije o planovima rada i potencijalnim izmenama i dopunama plana rada.

Informativne table će biti postavljene na ulazima i / ili centrima svih naselja u području Projekta. Informacije u vezi s pristupom i upravljanjem saobraćajem tokom izgradnje biće dostupne na tabli. Takođe će biti uključeni mehanizam za podnošenje žalbi i kontakti CLO-a. SOWI će obezbediti lokacije pre bilo kakvih građevinskih aktivnosti i obezbediti odgovarajuću izgradnju i znakove upozorenja.

Najmanje jedan javni sastanak biće održan u opštinama Mitrovica i Vučitrn i u naseljima Bajgore pre početka građevinskih aktivnosti, a zatim jednom godišnje tokom izgradnje projekta. Dodatni sastanci će se održavati prema potrebi.

8.3 Angažovanje zainteresovanih strana tokom faze rada

Da bi se olakšale efikasne konsultacije sa zajednicama tokom implementacije i rada, javni sastanci projekta biće održani na početku faze rada radi informisanja zainteresovanih strana o glavnim aktivnostima koje će se obavljati tokom ove faze, o očekivanim uticajima i o merama praćenja koje biće sprovedeno. Najmanje jedan javni sastanak biće održan u opštinama Mitrovica i Vučitrn i u naselju Bajgore pre početka projekta i jedan posle šest meseci. Dodatni sastanci će se održavati prema potrebi. Mehanizam za podnošenje pritužbi biće operativan i tokom ove faze.

8.4 Angažovanje zainteresovanih strana tokom razgradnje

Zainteresirane strane će se stalno informirati o projektu i dobivat će unaprijed obavijesti o aktivnostima razgradnje koje mogu utjecati na njih. Mehanizam za podnošenje pritužbi biće operativan i tokom ove faze.

8.5 Angažovanje zainteresovanih strana tokom razgradnje

Zainteresirane strane će se stalno informirati o projektu i dobivat će unaprijed obavijesti o aktivnostima razgradnje koje mogu utjecati na njih. Mehanizam za podnošenje pritužbi biće operativan i tokom ove faze.

9.0 ULOGE I ODGOVORNOSTI

U ovom odeljku su opisane organizaciona struktura i funkcije upravljanja u okviru SOWI-a za angažovanje zainteresovanih strana. Iako se SOWI može odlučiti za prilagođavanje ove strukture, naglašava se da će različite komponente navedene i SEP:

- **Manager Rukovodilac projekta (PM)** odgovoran je za nadgledanje i koordinaciju svih aktivnosti povezanih sa angažovanjem zainteresovanih strana. Premijer je odgovoran za sledeće aktivnosti:

- Osigurati da svi aspekti angažovanja zainteresovanih strana budu stalna tačka svih agendi upravljanja na visokom nivou i da se sve akcije proistekle iz odluka menadžmenta sprovedu u pogledu učešća zainteresovanih strana
- Odredite potrebne resurse za efikasno sprovođenje ovog SEP-a i dostavlja ga svojim linijskim rukovodiocima
- Posjetujte sastanke dionika sa članovima tehničkog tima i osigurajte povratne informacije o odgovorima i zahtjevima zainteresovanih strana u okviru dogovorenih rokova.
- Koordinator za angažovanje zainteresovanih strana će nadgledati i upravljati svim aktivnostima tokom procesa angažovanja zainteresovanih strana. Konkretno:
  - Razvijati, koordinirati i nadgledati sve aktivnosti angažovanja zainteresovanih strana uključene u ovaj plan;
  - Redovno ažurirati SEP u saradnji sa PM i SOWI menadžmentom;
  - Osigurati da svi aspekti angažovanja zainteresovanih strana budu stalna tačka svih agendi upravljanja na visokom nivou i da se sve akcije proistekle iz odluka menadžmenta sprovedu u pogledu učešća zainteresovanih;
  - Odgovorno za sprovođenje mehanizma za podnošenje pritužbi;
  - Odredite potrebne resurse za efikasno sprovođenje ovog SEP-a i dostavlja ga svojim linijskim rukovodiocima.
  - Pripremite periodične izvještaje u skladu sa naznakama iz Poglavlja 11.0.
- Službenik za vezu u zajednici (CLO) biće odgovoran za sprovođenje aktivnosti angažovanja; ovaj zadatak igra ključnu ulogu kao interni agent za društvena pitanja i pitanja dionika u organizaciji SOWI. CLO će se nalaziti u neposrednoj blizini projekta i njegovih zainteresovanih strana.

CLO će učestvovati u svim planiranim aktivnostima angažovanja zainteresovanih strana. Nadalje, odgovornosti CLO-a uključuju sljedeće:

- Povežite se sa zajednicama i zainteresovanim stranama kako biste osigurali njihov ukupni angažman;
- Organizujte i učestvujte u svim izvršenim aktivnostima angažovanja;
- Povezujte se sa ostalim predsjednicima Vlade kako biste osigurali da se razumeju zahtevi / protokoli za angažovanje zainteresovanih strana;
- Proaktivno identifikujte zainteresovane strane, rizike i mogućnosti projekta i informišite premijera/više rukovodstvo kako bi se osiguralo da se može preduzeti neophodno planiranje ili za ublažavanje rizika ili za iskorištavanje mogućnosti.
- Mapiranje i analiza zainteresovanih strana svih zainteresovanih u projektu
- Upravljanje mapiranjem zainteresovanih strana i pripremanje komunikacija sa zainteresovanim stranama i odgovaranje na upite interesnih grupa
- Obezbediti brifinge i podršku tehničkim timovima za sastanke sa zainteresovanim stranama;
- Obezbedite sve potrebne informacije koordinatoru za angažovanje zainteresovanih strana za pripremu periodičnih izveštaja.

- Nadgledajte svakodnevno korišćenje sistema žalbi.

Ako se pokaže neophodnim, biće postavljen jedan ili više asistenata za vezu u zajednici koji će podržavati aktivnosti CLO-a. Ovo bi moglo biti posebno potrebno tokom faze izgradnje, kada će biti veći zahtev aktivnosti angažovanja zainteresovanih strana.

- CLO: bit će odgovoran za upravljanje svim aktivnostima vezanim za bazu podataka, dokumente, dokaze i logistiku dionika; i integraciju/podršku, koja se odnosi na interakciju sa drugim odeljenjima, inicijativama ili projektima.
- SOWI Menadžment: rukovodstvo ima sledeće odgovornosti:
  - Odobriti sadržaj nacrtu SEP-a (i dalje revizije);
  - Odobrenje pre objavljivanja, sve materijale koji se koriste za pružanje informacija povezanih sa SOWI i pripremom ESIA (kao što su uvodna pisma, listovi sa pitanjima i odgovorima, Power Point materijali, plakati, letaci i brošure koji objašnjavaju projekat i proces ESIA);
  - Odobriti i olakšati sve događaje za angažovanje zainteresovanih strana i objavljivanje materijala za podršku događajima angažovanja zainteresovanih strana;
  - Direktno učestvovati ili identifikovati odgovarajućeg predstavnika tokom svih sastanaka učesnika licem u lice; i
  - Pregled rezultata angažmana zainteresovanih strana i sastanaka.

Svo osoblje imenovano za angažovanje zainteresovanih strana moraće da bude kvalifikovano za zadatke koje obavljaju. Ako je potrebno, osoblje će imati odgovarajuću obuku kako bi se osiguralo da su sposobni za posao.

10.0 ČUVANJE ZAPISA PROCESA

Od vitalnog je značaja da se tokom čitavog životnog ciklusa projekta pažljivo evidentiraju aktivnosti angažovanja zainteresovanih strana i povezane komunikacije sa njima. Čvrsto vođenje evidencije ne samo da daje snažan odraz procesa koji sledi, već služi i kao pokazatelj usklađenosti procesa angažovanja zainteresovanih strana sa potrebnim regulatornim okvirom, politikama i principima.

Proces vođenja evidencije uključuje sledeće aspekte:

- Održavanje elektronskog i papirnog kopiranja za sve aktivnosti u vezi sa spoljnim odnosima. To bi obično činilo deo protokola sistema upravljanja životnom sredinom.
- Snimanje pitanja i aspekata postavljenih na sastancima na dostupnom listu podataka. Pitanja i aspekti su sastavljeni u izveštaju o komentarima i odgovorima. Ovaj izveštaj će se distribuirati učesnicima na verifikaciju u redovnim intervalima (zahtev IFC-a kao i princip dobre prakse).
- Registar posećenosti popunjava se na svim sastancima.
- Snimanje vremena i sadržaja medijskih reklama, radio emisija i interaktivnih talk emisija, kao i pitanja koja su postavljena tokom ovih konsultativnih procesa.

S tim u vezi, koordinator za angažovanje zainteresovanih strana će održavati:

- **Podatci o zainteresovanim stranama:** Kratki dokument sa brifingom prethode događajima i interakcijama sa angažovanjem zainteresovanih strana. Takav kratak opisuje kontekst, ciljeve, učesnike i ključne poruke za angažman. Ovaj pristup će osigurati kontinuitet i doslednost procesa u

razmenjivanju projekata. Krajove će sačiniti koordinator za angažovanje dionika, a pregledati SOWI. Zahtevi za angažovanje zainteresovanih strana navedeni u 5.3 biće uzeti u obzir u pripremi podneska.

- **Registar zainteresovanih strana:** Koordinator za angažovanje zainteresovanih strana priprema i vodi registar zainteresovanih strana za sve zainteresovane strane i grupe zainteresovanih strana.
- **Evidencija o angažovanju zainteresovanih strana:** Sve interakcije sa zainteresovanim stranama moraju biti evidentirane. Zapisnici za angažmane trebalo bi da se pripreme kao deo evidencije. Zapise o angažmanu mora SOWI dostaviti koordinator za angažovanje dionika u roku od sedam dana od angažmana, osim ako se SOWI drugačije ne dogovori.
- **Comments komentari zainteresovanih strana i izveštaj odgovora.** Pitanja i aspekti evidentirani tokom procesa angažovanja zainteresovanih strana biće evidentirani na stalnoj osnovi. Detalji o tome ko je pokrenuo pitanje ili aspekt, gde je postavljeno, takođe će biti evidentirani datum, kao i ispitanik koji je dao ESIA.

11.0 OCENA, PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE

11.1 Evaluacija i monitoring

Za procenu procesa angažovanja zainteresovanih strana specificirani su razni pokazatelji i metode validacije. Mjere navedene u tabeli 4 dole u velikoj mjeri se zasnivaju na IFC i EBRD standardima. Neke od metoda validacije zahtevaju integraciju sa SOWI sistemima.

Tabela 4: Metode evaluacije i nadgledanja ⁴ (EBRD, 2014b, 2014a; Međunarodna finansijska korporacija, 2012a)

<p>SOWI strategija, politika ili principi angažovanja:</p> <p>Ovaj paket dokumentacije uključuje svu strategiju, politiku ili principe sa jasnim pominjanjem odgovarajućih zainteresovanih strana i grupacija interesnih grupa. Uključeni su odgovarajući standardi i zahtevi. Ovaj aspekt je primenljiv na životni ciklus projekta.</p>	<p>Strategija, politika ili principi SOWI i ostali prateći dokumenti.</p>
<p>Identifikacija i analiza zainteresovanih strana:</p> <p>Podaci o zainteresovanim stranama, uključujući identifikaciju odgovarajućih zainteresovanih strana i grupacije zainteresovanih strana i povezane informacije moraju biti utvrđene. Te informacije će uključivati broj zainteresovanih strana, lokacije i specifične rizike. Nivoi ranjivosti na štetne uticaje ili koristi koje mogu nastati, moraju se utvrditi i specificirati u smislu različitih kategorija, grupa ili pojedinaca zainteresovanih strana. Ranjive grupe trebalo bi da budu ključni fokus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dokumentacija za analizu zainteresovanih strana. ■ Planning Planska dokumentacija projektnog tima za angažovanje zainteresovanih strana, npr. Komunikaciona strategija, plan konsultacija, angažovanje zainteresovanih strana i planovi obelodanjanja, i SEP. ■ Pripajanje planovima društvenog upravljanja i zaštite životne sredine.

⁴ Podaci u Tabeli 4 suštinski se zasnivaju na Aneksu C (IFC Uputstva 1 - Procena i upravljanje ekološkim i društvenim rizicima i uticajima) koji su sadržani u uputstvima Međunarodne finansijske korporacije: Standardi uspešnosti zaštite životne sredine i društvene održivosti (2012)

<p>Uključivanja zainteresovanih strana:</p> <p>Osigurajte da su relevantne zainteresovane strane i grupe zainteresovanih strana bili uključeni u tekući proces angažmana zainteresovanih strana tokom životnog ciklusa projekta. Potrebno je pouzdanje da su zainteresovane strane učestvovala u identifikovanju potencijalnih uticaja i rizika (uključujući nova pitanja koja se mogu pojaviti tokom procesa projekta), ocenivši implikacije tih uticaja i rizika na njihov život i pružajući doprinos predloženim merama ublažavanja. Zainteresovane strane moraju da učestvuju u razvojnim prednostima i mogućnostima i da budu konsultovane o pitanjima primene i operativnosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Raspored i evidencija angažovanja zainteresovanih strana. ■ Snimanje razgovora sa priznatim predstavnicima aktera, uvažanim ključnim informatorima i legitimnim predstavnicima podgrupa (npr. ženama, manjinama). ■ Registar komentara i odgovora.
<p>Objavljivanje informacija:</p> <p>SOWI mora otkriti informacije o projektu relevantnim zainteresovanim stranama i grupama interesnih grupa. Ovo otkriće mora sadržavati detaljne informacije o projektu tokom životnog ciklusa projekta. Ovo otkriće mora sadržavati detalje o prirodi i obimu vremenskog okvira Projekta, Projekta i procesa, procesa angažovanja zainteresovanih strana, mehanizma za podnošenje pritužbi, rizika i potencijalnih uticaja na zainteresovane strane i relevantnih mera ublažavanja. Otkrivanje treba da bude razumljivo, smisleno i dostupno zainteresovanim stranama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ SOWI-jevi materijali pripremljeni za obelodanjanje i konsultacije. ■ SOWI-jeva evidencija razgovora sa priznatim predstavnicima zainteresovanih strana; poštovani ključni doušnici; i legitimni predstavnici podgrupa.
<p>Besplatna i prethodno obaveštena konsultacija: ⁵</p> <p>a) Slobodan</p> <p>Dokazi iz pogođenih zajednica da klijent ili njegovi predstavnici nisu prisiljavali, zastrašivali ili nepotrebno podsticali pogođeno stanovništvo da podržavaju projekat.</p> <p>b) Prioritet</p> <p>Konsultacije sa pogođenim zajednicama moraju biti dovoljno rane u procesu planiranja projekata (i) da omoguće tumačenje informacija o projektu i formulisanje i razmatranje komentara i preporuka; (ii) da bi konsultacije imale značajan uticaj na široke mogućnosti dizajniranja projekta (npr. lokaciju, lokaciju, usmeravanje, sekvenciranje i zakazivanje); (iii) da konsultacije imaju značajan uticaj na izbor i dizajn mera ublažavanja, deljenje razvojnih koristi i mogućnosti i implementacija projekta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ SOWI-jeva evidencija razgovora sa priznatim predstavnicima zainteresovanih strana, poštovanim ključnim informatorima i legitimnim predstavnicima podgrupa. ■ Registar komentara i odgovora.

⁵ Ovaj odeljak je direktan citat iz odeljka 5 Aneksa C Uputstva IFC smernice 1 - Procena i upravljanje ekološkim i društvenim rizicima i uticajima, izvučenim iz uputstva Međunarodne finansijske korporacije: Standardi performansi o životnoj i društvenoj održivosti (2012)

<p>c) Informisani</p> <p>Konsultacije sa pogođenim zajednicama o operacijama projekta i potencijalnim štetnim uticajima i rizicima, zasnovanim na adekvatnom i relevantnom otkrivanju informacija o projektu, i korišćenjem inkluzivnih metoda komunikacije (tj. prilagođavanja različitih nivoa ranjivosti), kulturološki primjerenih i prilagođenih zajednicama. „jezičke potrebe i odlučivanje, tako da članovi ovih zajednica u potpunosti razumiju kako će projekat uticati na njihov život.”</p>	
<p>Informisano učešće:</p> <p>Dokaz da su stavovi pogođenih aktera i grupa zainteresovanih strana uključeni u mere za izbegavanje ili minimiziranje štetnih uticaja Projekta, kao i deljenje koristi i mogućnosti Projekta. Na sličan način razmatranje stavova zainteresovanih strana u rešavanju aspekata implementacije i operativnih aspekata takođe mora biti očigledno.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ SOWI-jev raspored i evidencija angažovanja zainteresovanih strana. ■ SOWI-jeva dokumentacija o preduzetim merama za izbegavanje ili minimiziranje rizika i štetnih uticaja na pogođene zajednice kao odgovor na povratne informacije zainteresovanih strana dobijene tokom konsultacija. ■ Relevantni akcioni planovi.
<p>Ranjive grupe</p> <p>Moraju se pružiti dokazi da su ugrožene grupe ili pojedinci besplatno, prethodno i informisano učestvovali u Projektu. Mora se obezbediti potvrda da su potencijalni štetni uticaji, rizici i koristi ukazani i da će se ublažiti na njihovo zadovoljstvo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ SEP. ■ Evidencija o angažovanju zainteresovanih strana ■ Komentar i plan odgovora. ■ Planovi upravljanja životnom sredinom i društvenim sistemima.
<p>Mehanizam za podnošenje pritužbi</p> <p>Potvrda da je mehanizam za podnošenje pritužbi razvijen i operativan. Moraju se pružiti dokazi da su ključni akteri i grupe dionika bili uključeni u razvoj mehanizma za podnošenje pritužbi i da su o njima u potpunosti informisani. Mehanizam treba da bude lako dostupan, kulturološki primeren i bez ikakvih troškova zainteresovanim stranama. Poverljivost i imunitet na odmazdu su stubovi mehanizma za podnošenje žalbi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Opis mehanizma za podnošenje pritužbi. ■ Uloge i odgovornosti za upravljanje žalbenim postupcima. ■ Kompletna evidencija o pritužbama i odgovorima, ukazujući na rešenja i područja neslaganja. ■ Evidencija o angažovanju zainteresovanih strana

<p>Povratne informacije pogođenim zajednicama</p> <p>Dokumentacija o kojoj je SOWI davao povratne informacije zainteresovanim stranama u vezi sa rezultatima konsultacija i kako su njihovi doprinosi bili smešteni u dizajnu projekta, ublažavanju štetnih uticaja i podeli koristi. Ako je takav smeštaj nemoguć, on se mora ukazati zainteresovanim stranama i motivisati.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Evidencija o angažovanju zainteresovanih strana. ■ Register Registar komentara i odgovora. ■ Konsultacije sa pogođenim zainteresovanim stranama. ■ Planovi upravljanja životnom sredinom i društvenim sistemima.
---	---

SOWI će biti odgovoran za praćenje kroz određenu bazu podataka o svim aktivnostima koje se obavljaju u okviru angažovanja dionika.

Konkretno, baza podataka će sadržavati:

- Registar mapiranja zainteresovanih strana, periodično se ažurira;
- Registar aktivnosti angažovanja zainteresovanih strana sa naznakom za svaku sprovedenu aktivnost, uključujući i lokaciju, učesnike, obelodanjene informacije i rezultate aktivnosti;
- Registar komentara i odgovora, ažuriran tokom životnog ciklusa projekta;
- Ranije verzije SEP-a;
- Pripremljeni periodični izveštaji.

Ispravna primena ovog SEP-a će biti verifikovana kroz ekološke i društvene revizije/nadzorne aktivnosti koje preduzima SOWI i izveštava EBRD. Okvirna lista aktivnosti revizije i nadzora uključuje:

- Tačna primena ovoga SEP;
- Usklađenost sa učestalošću i planiranim rasporedom aktivnosti navedenih u SEP-u;
- Pravovremeno i efikasno izveštavanje.

Tim će takođe ispitati:

- Pregled registra aktivnosti za angažovanje zainteresovanih strana da biste osigurali da se evidencija pravilno popuni;
- Pregled obrazaca i dosjea o aktivnostima za angažovanje zainteresovanih strana da bi se osiguralo da su informacije i materijal ispravno evidentirani i registrovani;
- Pregled registra mapiranja zainteresovanih strana kako bi se osiguralo da se lista kontinuirano ažurira;
- Pregled periodičnih izveštaja koje priprema CLO kako bi se osiguralo da su oni pravilno sastavljeni
- Nivoi učešća zainteresovanih strana u aktivnostima i zadovoljstvo zainteresovanih strana na osnovu informacija predstavljenih u odeljku „Naučene lekcije“ u obrascu evidencije o angažmanu zainteresovanih strana.

Tačna primena mehanizma za podnošenje pritužbi biće verifikovana postojećim dvogodišnjim aranžmanima za zaštitu životne sredine i društvenog nadzora tokom izgradnje projekta i tokom rada projekta tokom najmanje dvogodišnjeg perioda odgovornosti za oštećenja.

Interna revizija će se baviti:

- Ispravna primena metodologije za podnošenje pritužbi;
- Pravovremeni i efikasni odgovori na pritužbe.

Tokom inspekcija, revizorski tim će se posebno obratiti:

- Pregled baze podataka da biste osigurali da je evidentiranje žalbi pravilno uneto;
- Slučajni pregled 20% (ili najmanje 4) obrazaca evidencije o pritužbama i dosjea kako bi se osiguralo da su informacije i materijal pravilno uneti i registrovani;
- Pregled svih obrazaca evidencije i dosjea na pritužbe koje spadaju u kategorije 3-5 dosjea kako bi se osiguralo da su informacije i materijal ispravno uneti i registrovani;
- Nivo zadovoljstva efikasnošću mehanizma za žalbe na osnovu informacija predstavljenih u odeljku „manje naučeni“ u obrascu za evidenciju žalbi..

Rukovodstvo SOWI će preispitati rezultate revizija i sprovesti korektivne radnje, ako bude potrebno, prema metodologiji žalbe u pogledu uloga i odgovornosti.

11.2 Izveštavanje

Ishodi aktivnosti angažovanja zainteresovanih strana biće redovno izveštavani, interno i eksterno.

11.2.1 Interno izveštavanje

Što se tiče internog izveštavanja, koordinator je odgovoran za redovno i po potrebi povezivanje sa SOWI menadžmentom, radi obaveštavanja o opštem napretku sprovođenja Plana i saveta po potrebi.

Pored toga, koordinator će pripremati formalne periodične izveštaje na tromesečnoj osnovi tokom faze izgradnje i godišnje tokom faze rada. Izveštaji moraju da sadrže sledeće informacije:

- Ukupni podaci o broju i tipologiji izvedenih aktivnosti;
- Prisustvo i povratne informacije od strane zainteresovanih strana;
- Pojavili su se problemi i kritična pitanja;
- Pojavljivanje statusa mehanizma za podnošenje žalbi i kritična pitanja;
- Korektivne akcije se preduzimaju u okviru plana i rasporeda;
- Odluke koje se donose uz konsultaciju sa menadžmentom;

Izveštaji će se deliti upravi SOWI-a, sa izvođačima i kooperantima, sa zajmodavcima i sa bilo kojom drugom stranom koja bude smatrana potrebnom.

11.2.2 Spoljno izveštavanje

Što se tiče vanjske komunikacije, SOWI mora izveštavati zajednice u okviru periodične vanjske komunikacije. Sledeće informacije će biti iznete u odgovarajućem formatu:

- Napredak na projektu, uključujući statistiku, opis završenih faza i prekretnice planirane u fazi;

- Rezultati aktivnosti monitoringa životne sredine;
- Rezultati aktivnosti angažovanja zainteresovanih strana, sa prikazom sprovedenih inicijativa i glavnim pitanjima koja su se pojavila;
- Informacije i podaci o pritužbama (u anonimnom obliku);
- Podaci o lokalnoj zaposlenosti i lokalnim nabavkama (ako postoje).

Izveštaj će se izdavati polugodišnje tokom faze izgradnje i godišnje tokom faze rada tokom prvih pet godina rada. Izveštaj će biti poslat svim zainteresovanim stranama uključenim u prethodne aktivnosti, takođe ako više nisu aktivni učesnici, i zaposlodavcima. Ista verzija izveštaja trebala bi biti objavljena na veb lokaciji SOWI.

12.0 MEHANIZAM ZA PODNOŠENJE PRITUŽBI ⁶

Svrha mehanizma za podnošenje pritužbi je da predstavi SOWI-jev pristup o dobijanju, ocenjivanju, rešavanju i praćenju pritužbi zainteresovanih strana i interesnih grupa o aktivnostima na projektu i primeni projekta (uključujući aktivnosti izvođača i podizvođača). Mehanizam za podnošenje pritužbi osigurava da se pritužbe i pritužbe rešavaju dobronamerno i transparentnim i nepristrasnim postupkom, ali koji su kulturološki prihvatljivi. SOWI će uspostaviti mehanizam za podnošenje pritužbi koji će biti svjesni i odgovarati na zabrinutosti dionika te olakšati rešavanje pritužbi dionika. Mehanizam za podnošenje pritužbi će se odmah i efikasno baviti problemima, koristeći razumljiv i transparentan proces koji je kulturološki prikladan i lako dostupan svim segmentima pogođenih strana, bez ikakvih troškova i bez odmazde. Mehanizam za podnošenje žalbi će slediti vodeće principe EBRD-ovog projektnog mehanizma za žalbu (PCM) pravilnika o radu.

Mehanizam za podnošenje pritužbi u skladu je sa sledećim ključnim principima:

- Rešavanje pritužbi, zabrinutosti i žalbi rešavajte brzo i efikasno, na transparentan način koji je kulturološki prikladan i lako dostupan svim segmentima pogođenih zajednica, uzimajući u obzir poverljivost i zakonske uslove;
- Rešavajte pritužbe, zabrinutosti i žalbe diskretno, objektivno, osetljivo i odgovorno kako biste rešili potrebe i zabrinutosti zainteresovanih strana;
- Ne sprečava ili sprečava pristup sudskim ili administrativnim lekovima;
- Obaveštava pogođene zajednice o mehanizmu za podnošenje pritužbi i redovno izveštava javnost o njenoj primeni;
- Objavite mehanizam za podnošenje pritužbi koristeći odgovarajuće i lako dostupne kanale komunikacije;
- Razviti postupke obuke i primjene koji će osigurati da svi zaposleni u SOWI-ju i njegovi ugovornici poštuju mehanizam za podnošenje žalbi.

Pritužbe su definisane kao zahtev koji je podneo pojedinac ili grupa za čije se životne troškove, zdravlje i sigurnost, kulturne norme i baštinu smatra da su negativno uticali (naštetili) projektnim aktivnostima koje, ako se ne efikasno reše, mogu predstavljati rizik za SOWI operacije (kroz akcije zainteresovanih strana kao što su blokade prilaznih puteva) i sredstva za život, blagostanje ili kvalitet života podnosioca zahteva (EBRD, 2014a).

Kako se projekat sastoji od dve glavne komponente koje će imati sopstvene pogone (prema projektima), SOWI će upravljati mehanizmom za podnošenje pritužbi na području WF-a za sve faze projekta (uključujući

⁶ Mehanizmi žalbi nisu za zaposlene ili radnike predlagača projekta. Takvim aspektom ćemo se baviti kroz ljudske procese kompanije.

pred-izgradnju, izgradnju i rad), dok je u Odjel za OHL SOWI će biti odgovoran tokom faze izgradnje u saradnji s OHL izvođačem. KOSTT će upravljati svim pritužbama tokom operativne faze.

Tokom faze rada, SOWI i KOSTT periodično će uspostaviti vezu kako bi osigurali da se pritužbe u vezi sa WF i OHL efikasno rešavaju. Ako se žalba zbog OHL-a uputi SOVI-ju, SOWI će je proslediti KOSTT-u i dalje će osigurati da se adresira u skladu sa principima mehanizma za podnošenje žalbi. Isto tako, SOWI će zahtevati od KOSTT-a da prosledi sve primljene žalbe koje se odnose na operaciju WF, kako bi se osiguralo da se ona pravilno reši. Ako se tokom faze rada primeti da zainteresovane strane imaju poteškoća u razumevanju kome da podnesu pritužbe, sprovede se dodatne aktivnosti angažovanja kako bi se obezbedila jasnoća po ovom pitanju.

Kao što je naznačeno u Odeljku 9.0, CLO će delovati kao operativni menadžer za mehanizam za podnošenje pritužbi, izveštavajući koordinatora za angažovanje zainteresovanih strana koji će biti odgovoran za sprovođenje i koordinaciju mehanizma za podnošenje pritužbi SOWI.

Izvođači i podizvođači neće primeniti poseban mehanizam za podnošenje pritužbi, ali će uputiti podnosiocima pritužbi da koriste mehanizam za podnošenje pritužbi koji je uspostavio SOWI.

Mehanizam za podnošenje pritužbi koji će razviti SOWI biće vođen principima i smernicama EBRD zahteva da se osigura da se pritužbe upravljaju i rešavaju u skladu s tim

Da bi se osiguralo da mehanizam za podnošenje žalbi bude inkluzivan i kulturološki prikladan, zainteresovane strane imaju nekoliko metoda komunikacije kako bi podnele žalbu:

Usmeno: Zainteresovani se mogu obratiti kancelariji SOVI na sledeće kontakt brojeve:

Telefon: +381 38 60 99 60

Pismeno: Zainteresovani se mogu prijaviti popunjavanjem obrasca za podnošenje pritužbe koji će biti dostupan u seoskoj kancelariji i / ili lokalnoj kancelariji, ili što je povoljnije, oni mogu da podnesu zabrinutost e-poštom ili pismenim putem na SOWI adresu:

Ul. Mujo Ulqinaku No. 10

10000 Prishtina, Kosovo

Email: info@sowikosovo.com

Korišćenjem dostupnog onlajn obrasca za žalbe (na engleskom, albanskom i srpskom) koji se može naći na:

<http://sowikosovo.com>

Dotično lice će u svojoj komunikaciji navesti ako želi da njegovo ime ostane poverljivo.

12.1 Protok mehanizma žalbe

Grafikon u nastavku daje kratak opis redosleda koraka mehanizma za podnošenje pritužbi:

Slika 4: Dijagram blokade mehanizama za pritužbu

Upravljanje pritužbama vršiće se prema sledećim koracima:

Potvrda o primanju: Za pritužbe zaprimljene na terenu, CLO će usmeno potvrditi primanje žalbe. Za pritužbe primljene putem e-pošte, pošte i faksa, CLO će izdati obrazac za prijem potvrde u roku od 7 dana od prijema žalbe. Kada je to moguće, koordinator za podnošenje zahteva pozvaće zainteresovane strane da razumeju postupak podnošenja pritužbi.

Registrirajte prigovore u bazi podataka pritužbi: CLO će registrovati sve pritužbe. Svaki slučaj će dobiti jedinstveni registracioni broj u bazi žalbi kako bi se omogućilo praćenje.

Verifikacija: CLO će proveriti da li je prigovor povezan sa projektom. Ako prigovor nije povezan sa projektom ili građevinskim aktivnostima, koordinator za pritužbu će zainteresovanim stranama poslati pismo o odbacivanju, što ukazuje na ovu tačku. Koordinator za podnošenje zahteva takođe će potvrditi težinu žalbe ili žalbe i registrovati prigovor ili žalbu na odgovarajući način.

Kategorizacija: CLO će svaku pritužbu kategorizirati prema:

- radni tok odgovoran za rešavanje pritužbi;
- vrsta oštećene stranke (pojedinaac, grupa, nevladina organizacija);
- vrstu pritužbe i navesti učestalost žalbi;
- ozbiljnost i posledica.

Dodeljivanje predmeta odgovarajućim radnim tokovima: CLO će uputiti žalbu nadležnim menadžerima radnog toka (ili izvođaču) na istragu i rešavanje. Rukovodioci radnih tokova biće obavešteni o važećim vremenskim okvirima za rešavanje vrste pritužbe i format službenog odgovora koji je potreban.

Mera rezolucije ili sanacije: Kada je relevantna radna struja postigla meru za rešavanje ili sanaciju žalbe, menadžer radnog toka će poslati detalje mere sanacije CLO-u koji će se evidentirati u bazi podataka.

CLO će alternativno:

- odmah razgovarati o predloženom rešenju/sanaciji sa zainteresovanim stranama i pristati na vreme procesa sanacije;
- poslati pismo o odbijanju u slučaju da je prigovor ocenjen kao neopravdan, nije povezan sa projektom ili njegovim izvođačima ili je odbijen iz bilo kog drugog valjanog razloga, objašnjavajući razloge za odbijanje;
- ako je slučaj složen i rešenje će trajati duže nego što se predviđalo, obavestite zainteresovanog o razlozima kašnjenja i navedite kada se rešenje očekuje.

Implementacija mjera sanacije: Sprovođenje mjera sanacije će započeti odmah nakon konsultacija sa zainteresovanim stranama o planiranoj sanaciji i široko postignutog postizanja da su mjere odgovarajuće.

Zatvaranje postupka rešavanja pritužbe: Kada je akcionar prihvatio predloženu rezoluciju i bio zadovoljan sprovedenom merom sanacije, CLO će zainteresovanim stranama potpisati obrazac za žalbu. Žalba će biti označena kao rešena/zatvorena u bazi žalbi.

Vremenski okviri iz sledeće tabele poštuju se u postupku podnošenja pritužbi. U slučaju da SOVI ne može da sledi vremenski okvir naveden dole, iz praktičnih razloga, podnosilac žalbe će morati biti blagovremeno obavešten o mogućim kašnjenjima.

Tabela 5 Vremenski okviri za pritužbe

Akcija	Vremenski okvir	Odgovoran
Priznati pritužbu	U roku od 7 dana	CLO
Registrirajte prigovor	7 dana	CLO
Izdajte pismo za odbacivanje pritužbe ili rešenje	10 dana	CLO
Izdajte pismo za rešavanje pritužbi	Na osnovu sporazuma o sanaciji tužbi	CLO
Izdajte pismo o zatvaranju	Po završetku primene sanacije pritužb	CLO

U skladu sa međunarodnim zahtevima, SOWI će morati da primenjuje mehanizam za podnošenje pritužbi trećih strana koji je podlozan priznatim nacionalnim regulatornim i/ili kulturnim zahtevima, specifičnim vrstama zabrinutosti za zajednicu i javnost.

Ako je moguće, prigovore će rešavati i rešavati direktno SOWI, u skladu sa gore opisanim tokom (Tier 1)).

Ako su neophodne šire konsultacije ili ako podnosilac žalbe rezoluciju ne nađe zadovoljavajuću, žalbe će se proslediti trećoj strani. Proces spoljne sanacije (ERP), poznat je kao proces upravljanja pritužbama Tier 2 i podržan će ga SOWI uz učešće spoljne stručne strane (treće strane), podnosioca žalbe i SOWI. O sastavu ERP-a odlučuje se od slučaja do slučaja, zavisno od prirode žalbe koja zahtijeva uključivanje vanjskih savjetnika i odobrenje SOWI menadžmenta.

Ova treća strana treba da bude neutralna, da se poštuje i da se sa njom slažu i SOWI i pogođene strane. Oni mogu uključivati javne braniocce, pravne savetnike, lokalne ili međunarodne NVO ili tehničke stručnjake. U slučajevima kada je neophodna dalja arbitraža, tražit će se odgovarajuća uključenost vlade.

U svakom trenutku, podnosioci žalbe mogu tražiti druge pravne lekove u skladu sa pravnim okvirom Kosova, uključujući formalnu sudsku žalbu.

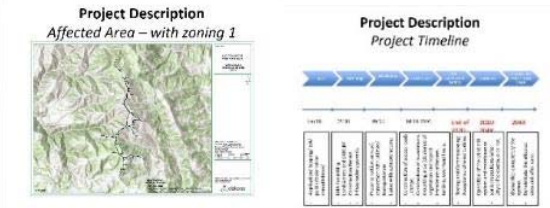
Za radnike je na raspolaganju poseban mehanizam za podnošenje pritužbi.

APPENDIX A

Comunikacijski materijal korišćen tokom aktivnosti angažmana

Tabela 6: Komunikacijski materijali korišćeni tokom aktivnosti angažovanja zainteresovanih strana

Materijal	Opis	Svrha	Saslušanje	Zapisi i izvještaji	Povezanost zainteresovanih strana sa projektom i teme o kojima se razgovaralo
<div></div> <p>Zvanično pismo (pozivnica).</p>	<p>Kratak i konkretan opis Projekta, koji sadrži detalje o odabranoj ruti.</p> <p>Informacije o važnosti procesa angažovanja zainteresovanih strana i pozivanje vlasti da učestvuju u procesu angažovanja zainteresovanih strana.</p>	<p>Da se osigura da sve zainteresirane strane budu informisane i obavешtene unapred zakazane sastanke.</p>	<p>Nacionalni nivo</p> <p>Uključujući ministarstva i nacionalne agencije</p> <p>Regionalni nivo</p> <p>NVO.</p>	<p>Alatke za komunikaciju prijavljene u okviru izveštaja zainteresovanih strana.</p>	<p>Ministarstva i agencije koje su zainteresovane za implementaciju projekta i igraju važnu ulogu u dozvoli zahteva koje moraju ispuniti projekat.</p>

Materijal	Opis	Svrha	Saslušanje	Zapisi i izvještaji	Povezanost zainteresovanih strana sa projektom i teme o kojima se razgovaralo
 <p>Posteri</p>	<p>Opis projekta i obaveštenja za učešće u konsultativnim sastancima. Informisanje o vremenu, datumu i lokaciji sastanaka koji će se održati u naselju.</p>	<p>Da bi se pružio kratak pregled projekta i obavestilo stanovnike o sastanku projekta.</p>	<p>Regionalna i lokalna zajednica.</p>	<p>Snimanje fotografija i prijavljivanje kao dodatak izveštaju zainteresovanih strana.</p>	<p>Lokalna zajednica na koju direktno utiče implementacija projekta, kao i zajednice koje neće doživeti nikakav uticaj, ali mogu imati svoju ulogu u donošenju odluka u pogledu procene uticaja na životnu sredinu i društvo.</p>
 <p>Prezentacija PPT</p>	<p>Predstavljanje procesa ESIA, opis projekta, dosadašnji napredak projekta, budući planovi projekta, vremenski okvir, očekivani uticaji i mere ublažavanja.</p>	<p>Posavetujte se o uticajima i obelodanjivanju mera ublažavanja.</p>	<p>Zainteresovane strane svih nivoa koje su pozvane da učestvuju u konsultacijskim sastancima</p>	<p>Shvatite projekat i njegov vremenski okvir kako biste imali otvorenu komunikaciju i diskusiju o potencijalnim uticajima projekta.</p>	<p>Neposredno pogođene zajednice koje mogu doživeti potencijalne uticaje projekta; zainteresovane strane koje su zainteresovane za implementaciju projekta i imaju svoju važnu ulogu u pogledu dozvola koje moraju ispuniti projekat.</p>

Materijal	Opis	Svrha	Saslušanje	Zapisi i izvještaji	Povezanost zainteresovanih strana sa projektom i teme o kojima se razgovaralo																																						
<div><p>THIRD PARTY GRIEVANCE SUBMISSION FORM</p><table><tr><td colspan="2">COMPLAINT INFORMATION</td></tr><tr><td>First Name, Last Name (or First Name, Last name of the representative of the Compliant)</td><td></td></tr><tr><td>Parcel Number(if exists)</td><td></td></tr><tr><td>Address of the complainant</td><td></td></tr><tr><td>Telephone number and the e-mail address (if any)</td><td></td></tr><tr><td>Preferred language for communication</td><td></td></tr><tr><td>Complaint Confidentiality</td><td>☐ I request not to disclose my identity without consent ☐ I wish to rise my grievance anonymously, except the SOWI Kosovo Grievance Coordinator, who follows this case ☐ I wish to rise my grievance anonymously</td></tr><tr><td colspan="2">I would prefer that the person of contact from SOWI Kosovo should be : ☐ male, ☐ female, ☐ gender not important</td></tr><tr><td colspan="2">GRIEVANCE DETAILS</td></tr><tr><td>Date of incident:</td><td></td></tr></table></div> <p>Obrazac za podnošenje žalbi</p>	COMPLAINT INFORMATION		First Name, Last Name (or First Name, Last name of the representative of the Compliant)		Parcel Number(if exists)		Address of the complainant		Telephone number and the e-mail address (if any)		Preferred language for communication		Complaint Confidentiality	☐ I request not to disclose my identity without consent ☐ I wish to rise my grievance anonymously, except the SOWI Kosovo Grievance Coordinator, who follows this case ☐ I wish to rise my grievance anonymously	I would prefer that the person of contact from SOWI Kosovo should be : ☐ male, ☐ female, ☐ gender not important		GRIEVANCE DETAILS		Date of incident:		<p>Bilježenje svih pritužbi upućenih mehanizmom koji je projekt razvio.</p>	<p>Obratite se svim zabrinutostima zainteresovanih strana koji se javljaju ovim mehanizmom kako bi se održao dvosmerni kanal komunikacije sa zainteresovanim i pogođenim stranama.</p>	<p>Svi zainteresovani.</p>	<p>Mehanizam za upravljanje žalbama</p> <p>Registar žalbi.</p>	<p>Direktno i indirektno, pogođeni stejkholderi.</p>																		
COMPLAINT INFORMATION																																											
First Name, Last Name (or First Name, Last name of the representative of the Compliant)																																											
Parcel Number(if exists)																																											
Address of the complainant																																											
Telephone number and the e-mail address (if any)																																											
Preferred language for communication																																											
Complaint Confidentiality	☐ I request not to disclose my identity without consent ☐ I wish to rise my grievance anonymously, except the SOWI Kosovo Grievance Coordinator, who follows this case ☐ I wish to rise my grievance anonymously																																										
I would prefer that the person of contact from SOWI Kosovo should be : ☐ male, ☐ female, ☐ gender not important																																											
GRIEVANCE DETAILS																																											
Date of incident:																																											
<table><tr><th>Questions</th><th>YES</th><th>NO</th></tr><tr><td rowspan="2">In general terms, was the process of the information of gathering your comments in this stage of the project adequate?</td><td>3</td><td>0</td></tr><tr><td>100%</td><td>0%</td></tr><tr><td rowspan="2">Especially: Was the information given to you before and during the meeting sufficient enough, so you could raise your comments</td><td>3</td><td>0</td></tr><tr><td>100%</td><td>0%</td></tr><tr><td rowspan="2">Was the information disclosed to you during the meeting presented in a clear and meaningful form?</td><td>3</td><td>0</td></tr><tr><td>100%</td><td>0%</td></tr><tr><td rowspan="2">Have you had the opportunity to give your comments during the meeting and in general?</td><td>3</td><td>0</td></tr><tr><td>100%</td><td>0%</td></tr><tr><td rowspan="2">Was the meeting organized in a way that you could have the opportunity to participate and to make your comments readily?</td><td>3</td><td>0</td></tr><tr><td>100%</td><td>0%</td></tr><tr><td rowspan="2">Have you been threatened or forced in any form during the consultation process?</td><td>0</td><td>3</td></tr><tr><td>0%</td><td>100%</td></tr><tr><td rowspan="2">Have you been stimulated in an incorrect way to support the project?</td><td>0</td><td>3</td></tr><tr><td>0%</td><td>100%</td></tr></table>	Questions	YES	NO	In general terms, was the process of the information of gathering your comments in this stage of the project adequate?	3	0	100%	0%	Especially: Was the information given to you before and during the meeting sufficient enough, so you could raise your comments	3	0	100%	0%	Was the information disclosed to you during the meeting presented in a clear and meaningful form?	3	0	100%	0%	Have you had the opportunity to give your comments during the meeting and in general?	3	0	100%	0%	Was the meeting organized in a way that you could have the opportunity to participate and to make your comments readily?	3	0	100%	0%	Have you been threatened or forced in any form during the consultation process?	0	3	0%	100%	Have you been stimulated in an incorrect way to support the project?	0	3	0%	100%	<p>Služi kao pokazatelj koji prikazuje informacije i obim sastanka u okviru SE angažmana.</p>	<p>Procena napora za angažovanje zainteresovanih strana i potvrđivanje zadovoljstva očekivanja i rezultata koji će se koristiti kao lekcije naučene u narednim fazama.</p>	<p>Nacionalni I nivo Agencije</p> <p>Zainteresovane strane na regionalnom nivou.</p>	<p>Procena efikasnosti i dostizanja široke podrške zainteresovanih strana.</p>	<p>Vladine i regionalne zainteresovane strane koje su zainteresovane za implementaciju projekta.</p>
Questions	YES	NO																																									
In general terms, was the process of the information of gathering your comments in this stage of the project adequate?	3	0																																									
	100%	0%																																									
Especially: Was the information given to you before and during the meeting sufficient enough, so you could raise your comments	3	0																																									
	100%	0%																																									
Was the information disclosed to you during the meeting presented in a clear and meaningful form?	3	0																																									
	100%	0%																																									
Have you had the opportunity to give your comments during the meeting and in general?	3	0																																									
	100%	0%																																									
Was the meeting organized in a way that you could have the opportunity to participate and to make your comments readily?	3	0																																									
	100%	0%																																									
Have you been threatened or forced in any form during the consultation process?	0	3																																									
	0%	100%																																									
Have you been stimulated in an incorrect way to support the project?	0	3																																									
	0%	100%																																									
<p>Upitnik za povratne informacije</p>																																											

Materijal	Opis	Svrha	Saslušanje	Zapisi i izvještaji	Povezanost zainteresovanih strana sa projektom i teme o kojima se razgovaralo
Alati za angažovanje zainteresovanih strana lokalne zajednice					
 <p>SSSES upitnik</p>	<p>Socio-ekonomska studija uzorka je potrebna za prikupljanje kvantitativnih (podržanih kvalitativnim) informacijama. Takođe pruža osnovnu osnovu za procenu uspeha obnove sredstava za život i mere održivog razvoja.</p>	<p>Davanje informacija o ličnim podacima stanovnika / domaćinstava, socijalno-ekonomskim uslovima, korišćenju zemljišta i drugim kvantitativnim socijalnim podacima.</p>	<p>Istraživanje uzorkovanja po selima putem anketa / domaćinstava.</p>	<p>Procjena socijalne osnove u okviru izvještaja ESIA.</p>	<p>Neposredno pogođene zajednice i domaćinstva.</p>

Materijal	Opis	Svrha	Saslušanje	Zapisi i izvještaji	Povezanost zainteresovanih strana sa projektom i teme o kojima se razgovaralo
 <p>Fokus Grupa</p>	Intervjui koji ciljaju određenu publiku.	<p>Izgradite razumevanje kako se organizuju i upravljaju sredstvima za život, kao i razumevanje ključnih specifičnih tema i kako se njima upravlja u projektnom području</p> <p>identificirati glavna pitanja s kojima se suočavaju zajednice i mogućnosti rješavanja nekih od ovih;</p> <p>Identifikujte barijere koje žene i ranjive grupe mogu da dožive u vezi sa prevazilaženjem uticaja koji nastaju u projektu.</p>	Fokus grupa, uključujući žene i manjine.	Omogućite kvalitativne informacije koje se mogu koristiti tokom osnovne analize i studija zaštite životne sredine.	Grupe su izabrane s obzirom na njihovu ranjivost.
 <p>Ključni informator</p>	Intervju koji cilja pojedince koji imaju znanje o određenom predmetu ili su informisani članovi zajednice.	<p>Pruža smernice o kritičnim temama (tj. Zdravstvo, etničke grupe, rad i zapošljavanje, hitne službe, regionalni razvoj, poljoprivreda, saobraćaj).</p> <p>Izvor prikupljanja informacija od pojedinca koji ima dubinsko znanje o određenom predmetu ili temi.</p>	Vladini i lokalni poslodavci, lokalni lideri, zdravstveni radnici, nevladine organizacije.	Omogućite kvalitativne informacije koje se mogu koristiti tokom osnovne analize i studija zaštite životne sredine.	<p>Zaštita životne sredine i poljoprivrede</p> <p>Zdravstvenih radnika</p> <p>Infrastruktura</p> <p>Radni odnos.</p>

APPENDIX B

**Forotgrafije izvidenih aktivnosti
zainteresovanih strana**

Fotografije sa sastanka za angažovanje zainteresovanih strana

Fotografije sa sastanaka zainteresovanih strana

MESP – Odeljenje za energetiku 5.01.2018

MESP – Odeljenje za zaštitu životne sredine
16.01.2018

MESP - Odeljenje za prostorno planiranje,
izgradnju i naseljenost 16.01.2018

Nacionalna agencija za životnu sredinu
16.01.2018

KOSTT 16.01.2018

KIESA 16.01.2018

Ministarstvo za infrastrukturu 13.02.2018

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
13.02.2018

NVO-je 17.01.2018

Opština Mitrovica 7.01.2018

Opština Vučitrn 01.04.2019

Ministarstvo za infrastrukturu – GS 18.12.2018

Ministarstvo ekonomije 18.12.2018

NVO-je 19.12.2018

Sastanak zajednice u Bajgori 02.04.2019

Fotografije sa sastanaka zainteresovanih strana

<p>Sastanci zajednice</p> 	<p>Sastanak zajednice u Rašanu 03.04.2019</p> 	<p>Sastanak zajednice u Pasome 03.04.2019</p>
<p>Sastanak zajednice Bajgore 29.01.2018</p> 	<p>Sastanak zajednice Kačandol 29.01.2018</p> 	<p>Sastanak zajednice Stan – Terg 29.01.2018</p>

Fotografije od FGD i KII

Fokus grupa / KI	Selo	Fotografije	
Žene	Bajgore, Kačandol		
Starije osobe	Bare, Bajgore		

Fokus grupa / KI	Selo	Fotografije	
Poljoprivrednici	Bajgore		
	Gumnište Bansjke		
KI – Zaposlenost KI – Infrastruktura KI – okolina / poljoprivrede KI – zdravstvena zaštita	Bajgore, Kačandol		
	Barë Pasome		

Fokus grupa / KI	Selo	Fotografije	
			
Terensko istraživanje – SSES	Bajgore, Kačandol Bare Stan Terg		
			
			

Fokus grupa / KI	Selo	Fotografije		
				

APPENDIX C

Rezime izvršenih aktivnosti angažovanih strana

Aktivnosti angažovanja učesnika za komponentu vetroelektrane/vetro parka

Proces angažovanja učesnika za komponentu WF-a sproveden je u periodu od novembra 2017. do marta 2018. Tabela u nastavku sadrži podatke o učesnicima, datum sastanka, pojavljena pitanja i dane odgovore. Kao rezultat ovog angažovanja zainteresovanih strana, SOWI se obavezao da će dovršiti akcije definisane u koloni 6 donje tabele.

Tabela 7: Angažiranje zainteresovanih strana za vetroelektranu/vetro park

Komponenta vetro parka					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Zainteresovana strana	Angažovana aktivnost	Datum	Glavna pitanja	Odgovor projekta	Dalje akcije/ odgovornost/ vremenski okvir
Nacionalni nivo					
Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja - Odeljenje za zaštitu životne sredine	Sastanak jedan na jedan	15.01.2018	Odeljenje je pokrenulo pitanje uključivanja objekata koji se odnose na VF unutar stvarnih ESIA.	Nisu svi pogoni uključeni u ESIA, jer nisu postignuti svi sporazumi sa strankama SOWI.	Akcija: uključiti sve objekte Projekta u ESIA. Odgovornost: SOWI Vremenska crta: tokom priprema za ESIA.
Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja - Kosovska agencija za zaštitu životne sredine (KEPA)	Sastanak jedan na jedan	16.01.2018	Selac je MSPP proglasio zaštićenim područjem. Agencija je izrazila zabrinutost da dozvole neće biti dodeljene SOWI-u za sprovođenje projekta.	Iako se projekat zove Selac, projekat utiče na područje naselja Bajgore, a ne na zaštićeno područje Selac.	Akcija: Dati GPS tačke vetroturbina, zajedno sa naznakama na mapama, tako da se suočavaju sa zaštićenim područjem. Odgovornost: SOWI Vremenska crta: tokom perioda objavljivanja ESIA (oktobar-novembar 2019)

Komponenta vetro parka					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Zainteresovana strana	Angažovana aktivnost	Datum	Glavna pitanja	Odgovor projekta	Dalje akcije/ odgovornost/ vremenski okvir
Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja - Odeljenje za prostorno planiranje i izgradnju	Sastanak jedan na jedan	16.01.2018	Merenje poremećaja buke i kreiranje mape buke vetroparka zbog blizine pojedinih kuća ili grupe kuća.	<p>Najbliže kuće nalaze se na udaljenosti od 500 do 600 metara od prvih turbina, dok su sela (naselja) udaljena više od 2 km od turbina.</p> <p>Kompanija će izmeriti parametre buke u najkraćem mogućem roku.</p>	<p>Akcija: Merenja buke koja se vrše ne samo u odnosu na najbliža sela (Bajgore), već i na izolovane ili najbliže kuće u okolini, prateći GPS tačke uzete na terenu. Nova mapa poremećaja buke u skladu sa najnovijim izmenama u dizajnu i turbinama.</p> <p>Odgovornost: SOWI</p> <p>Vremenska crta: monitoring je izvršen, a rezultati su uključeni u Izveštaj o praćenju buke, koji je deo ESIA. Ona će biti dostupna u periodu otkrivanja ESIA-e (oktobar-novembar 2019).</p>

Komponenta vetro parka					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Zainteresovana strana	Angažovana aktivnost	Datum	Glavna pitanja	Odgovor projekta	Dalje akcije/ odgovornost/ vremenski okvir
					Dodatni nadzor buke vršiće se tokom faze izgradnje i rada.
Ministarstvo za ekonomski razvoj - Odeljenje za energetiku	Sastanak jedan na jedan	15.01.2018	Odeljenje je postavilo pitanje u vezi sa eksproprijacijom, za vlasnike zemljišta	Eksproprijacija je poslednja opcija koju SOWI razmatra da obezbedi pristup zemljištu. Eksproprijacija će se obavljati samo u slučajevima kada se s vlasnicima ne može pregovarati i nisu moguće druge opcije	Akcija: osigurati da se sva kupovina zemljišta vrši bilo prema pristupu kupca / voljnog prodavača ili u skladu s PR5 EBRD-a. Odgovornost: SOWI Vremenska crta: pristup koji se koristi predviđa se u Okviru o preuzimanju zemljišta i preživljavanju koji je deo ESIA-ovog paketa za otkrivanje i biće dostupan tokom perioda otkrivanja ESIA-e (Oktobar-Novembar)

Komponenta vetro parka					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Zainteresovana strana	Angažovana aktivnost	Datum	Glavna pitanja	Odgovor projekta	Dalje akcije/ odgovornost/ vremenski okvir
					2019). Sve aktivnosti prikupljanja zemljišta vršiće se i naknade se isplaćuju pre početka građevinskih aktivnosti na pogođenim parcelama.
KOSTT - Odeljenje za upravljanje projektima	Sastanak jedan na jedan	16.01.2018	KOSTT zatražio je rutu od SS Bajgore do SS Vučitrn OHL-a da se što pre definiše.	Tačna ruta se definiše, ali još uvek postoje tehnička pitanja i ekonomski sporazumi o kojima će se razgovarati i definisati sa samim KOSTT-om, pre postizanja kompletnog sporazuma.	Akcija: dati jasnu definiciju puta OHL i uključiti je u ESIA Odgovornost: SOWI Vremenska crta: tokom priprema za ESIA
KIESA - Odeljenje za promociju privatnog sektora	Sastanak jedan na jedan	16.01.2018	KIESA na pitanje da li je zajednica obaveštena o projektu	Proces angažovanja zainteresovanih strana posebno je planiran i sproveden kako bi se	Akcija: nastaviti aktivnosti angažovanja u skladu sa SEP.

Komponenta vetro parka					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Zainteresovana strana	Angažovana aktivnost	Datum	Glavna pitanja	Odgovor projekta	Dalje akcije/ odgovornost/ vremenski okvir
				osigurala uključenost lokalnih zajednica.	Odgovornost: SOWI Vremenska crta: Aktivnosti angažovanja nastaviti će se tokom čitavog životnog ciklusa projekta, kako je opisano u odjeljku 8 sadašnjosti SEP.
Ministarstvo za infrastrukturu - Odeljenje za upravljanje putevima	Sastanak jedan na jedan	13.02.2018	Ministarstvo je zatražilo da definiše tačan put koji će SOVI koristiti za prevoz turbina i drugih komponenti do lokacije Projekta.	SOWI je proučavao različite mogućnosti prevoza i iz različitih razloga izabrao put koji se kreće od luke Solun do Mitrovice.	Akcija: Izabrana ruta se promenila od Drača do Bajgore, a ne iz Soluna kao što je bila. Provjerite da li ove informacije trebaju biti prisutne u procjeni utjecaja na okoliš i sve relevantne zainteresirane strane. Odgovornost: SOWI Vremenski rokovi: ruta

Komponenta vetro parka					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Zainteresovana strana	Angažovana aktivnost	Datum	Glavna pitanja	Odgovor projekta	Dalje akcije/ odgovornost/ vremenski okvir
					je opisana u Izveštaju o anketi o ruti, koji je deo ESIA paketa za otkrivanje podataka i biće dostupan tokom perioda otkrivanja ESIA (oktobar-novembar 2019)
Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja - Odeljenje za ruralni razvoj	Sastanak jedan na jedan	13.02.2018	Prethodna ili buduća istraživanja flore i faune koja će se preduzeti i rezultati će pokazati da li je ovo najprikladnije područje za razvoj projekta.	Studije imenovanih stručnjaka sprovode se više od godinu dana kako bi se dokazali svi mogući uticaji na floru i faunu, a rezultati će biti prisutni u ESIA.	Akcija: nastaviti ankete tokom faze izgradnje i operativne faze. Odgovornost: SOWI Vremenska crta: tokom faze izgradnje i rada, kako je opisano u Planu upravljanja biodiverzitetom, koji je deo otkrivanja ESIA paketa.

Komponenta vetro parka					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Zainteresovana strana	Angažovana aktivnost	Datum	Glavna pitanja	Odgovor projekta	Dalje akcije/ odgovornost/ vremenski okvir
Hajde da uradimo Kosovo; Rezistenca Električke	Sastanak jedan na jedan	15.01.2018	Neki od predstavnika zatražili su da li će projekat biti izvor energije ili poboljšati snabdevanje energijom ugroženih zajednica.	Ovo je bila tema razgovora svih relevantnih nacionalnih institucija.	Akcija: dati bilo kakav odgovor ako će se postići dogovori ili bilo kakvi budući planovi s nacionalnim vlastima. Odgovornost: SOWI Vremenska crta: tokom perioda obelodanjivanja (oktobar-novembar 2019).
Nauka za promene; Muharrem Salihaj	Sastanak jedan na jedan	17.01.2018	Da li će projekat uticati na floru i faunu?	Područje u kome će se projekat razvijati istraživano je više od godinu dana od stručnjaka za životnu sredinu koje je kompanija angažovala. Uticaj na ptice i divlje životinje je minimalan, jer putevi migracije ptica ne prolaze kroz zahvaćeno područje i prisustvo divljih	Akcija: osigurati nastavak istraživanja o biološkoj raznolikosti Odgovornost: SOWI Vremenska crta: tokom faze izgradnje i rada, kako je opisano u Planu upravljanja biodiverzitetom, koji je deo ESIA paketa za

Komponenta vetro parka					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Zainteresovana strana	Angažovana aktivnost	Datum	Glavna pitanja	Odgovor projekta	Dalje akcije/ odgovornost/ vremenski okvir
				životinja je vrlo malo u tom području.	otkrivanje podataka.
Poštinski nivo					
Opština Mitrovice - predsjednik opštine Mitrovice	Sastanak jedan na jedan	17.01.2018	Predstavnici opštine su pitali da li će biti lokalnog zapošljavanja iz tog područja	Prema potrebama, kompanija će tokom izgradnje u svoj plan uključiti zapošljavanje lokalnih službenika, čiji broj još uvek nije potvrđen.	Akcija: osigurati da se sprovede inicijative za lokalni sadržaj. Odgovornost: SOWI Vremenska crta: tokom faze izgradnje i rada, kako je opisano u Planu upravljanja ljudskim resursima i radnim postupcima, koji je uključen u paket otkrivanja ESIA.
Direktor Odeljenja za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj opštine Mitrovice	Intervju s ključnim informatorima	17.01.2018	KII je bila prilika za prikupljanje osnovnih podataka od	-	Nisu potrebne dodatne akcije.

Komponenta vetro parka					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Zainteresovana strana	Angažovana aktivnost	Datum	Glavna pitanja	Odgovor projekta	Dalje akcije/ odgovornost/ vremenski okvir
			zainteresovanih strana, nisu se pojavila nikakva konkretna pitanja.		
Nivo zajednice					
Naselje Stana Terga	Sastanak zajednice - 23 učesnika	29.01.2018	Da li će projekat nekako stvoriti mogućnosti za lokalno zapošljavanje?	Kako će se projekat provoditi u regionu postojaće plan zapošljavanja za lokalne zajednice. Biće prikazano tokom faza početka projekta.	Akcija: osigurati da se sprovede inicijative za lokalni sadržaj. Odgovornost: SOWI Vremenska crta: tokom faze izgradnje i rada, kako je opisano u planu upravljanja ljudskim resursima i radnim postupcima, koji je uključen u paket otkrivanja ESIA.
Naselje Bare	Sastanak zajednice - 15 učesnika	29.01.2018	Da li će projekat nekako stvoriti mogućnosti za	Kako će se projekat provoditi u regionu	Akcija: osigurati da se sprovede inicijative za

Komponenta vetro parka					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Zainteresovana strana	Angažovana aktivnost	Datum	Glavna pitanja	Odgovor projekta	Dalje akcije/ odgovornost/ vremenski okvir
			<p>lokalno zapošljavanje?</p> <p>During the project implementation will the energy will be interrupted as this is the main concern in the area?</p>	<p>postojaće plan zapošljavanja za lokalne zajednice. Biće prikazano tokom faza početka projekta.</p> <p>Proizvedena energija prenosi se kroz Vučitrn 1 SS u nacionalnu mrežu i distribucija će se vršiti preko KOSTT. Stoga projekat neće uticati na postojeću elektroenergetsku/ električnu mrežu.</p>	<p>lokalni sadržaj.</p> <p>Odgovornost: SOWI</p> <p>Vremenska crta: tokom faze izgradnje i rada, kako je opisano u planu upravljanja ljudskim resursima i radnim postupcima, koji je uključen u paket otkrivanja ESIA.</p>
Naselje Bajgore	Sastanak zajednice - 24 učesnika	29.01.2018	Koji postupak se sprovodi za sprovođenje projekta?	Mapa puta i obim projekta ukratko je objasnjen celoj zajednici, s posebnim naglaskom na činjenicu da će projekat slediti sve neophodne faze i dobiti sve zakonske i obavezne	Akcija: osigurati da su objašnjeni postupci implementacije projekta i da se uticaji projekta pravilno rešavaju u ESIA-i. Odgovornost: SOWI

Komponenta vetro parka					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Zainteresovana strana	Angažovana aktivnost	Datum	Glavna pitanja	Odgovor projekta	Dalje akcije/ odgovornost/ vremenski okvir
			Koji su socijalni i okolišni uticaji projekta?	<p>dozvole. Takođe je jasno rečeno da će kompanija koja se tiče transportnog puta razviti detaljan plan prevoza.</p> <p>ESIA će biti posebno pripremljena za procenu uticaja Projekta. O tome će se konsultovati zainteresovane strane na stalnoj osnovi, kao što je navedeno u SEP-u.</p>	Vremenska crta: ESIA će biti dostupna tokom faze obelodanjivanja (oktobar-novembar 2019).
Naselje Kačandol	Sastanak zajednice - 11 učesnika	29.01.2018	Šta će projekat uraditi za pitanje električne energije?	Projekat ne utiče direktno na postojeću elektroenergetsku mrežu i stoga ne može obavljati određene aktivnosti na ovom. Ovo je deo regionalnog planiranja poboljšanja.	Nisu potrebne dodatne akcije.

Komponenta vetro parka					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Zainteresovana strana	Angažovana aktivnost	Datum	Glavna pitanja	Odgovor projekta	Dalje akcije/ odgovornost/ vremenski okvir
Žene iz žena iz sela Bajgore i Kačandol	Diskusija fokus grupe - 8 polaznika	Bajgore 02.02.2018 Kačandol 07.02.2018	FGD je bila prilika da se prikupe osnovne informacije od zainteresovanih strana, nisu se pojavila nikakva konkretna pitanja. Rezultati FGD-a dati su u poglavlju 6C ESIA-e.	-	Nisu potrebne dodatne akcije.
Poljoprivrednici u Bajgori i Bareu	Diskusija fokus grupe - 4 polaznika	Bajgore 02.02.2018 Bare 06.02.2018	FGD je bila prilika da se prikupe osnovne informacije od zainteresovanih strana, nisu se pojavila nikakva konkretna pitanja. Rezultati FGD-a dati su u poglavlju 6C ESIA-e.	-	Nisu potrebne dodatne akcije.
Starije osobe u selima Bajgore i Bare	Diskusija fokus grupe - 6 polaznika	Bajgore 01.02.2018 Bare 06.02.2018	FGD je bila prilika da se prikupe osnovne informacije od zainteresovanih strana, nisu se pojavila nikakva konkretna pitanja. Rezultati FGD-a dati su u poglavlju	-	Nisu potrebne dodatne akcije.

Komponenta vetro parka					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Zainteresovana strana	Angažovana aktivnost	Datum	Glavna pitanja	Odgovor projekta	Dalje akcije/ odgovornost/ vremenski okvir
			6C ESIA-e.		
Zdravstveni radnici sela Bare i Kačandol	Ključni intervjui sa informatorima	Bare 06.02.2018 Kačandoll 07.02.2018	FGD je bila prilika da se prikupe osnovne informacije od zainteresovanih strana, nisu se pojavila nikakva konkretna pitanja. Rezultati FGD-a dati su u poglavlju 6C ESIA-e.	--	Nisu potrebne dodatne akcije.

Ministarstvo zdravlja - Odeljenje za zdravstvene usluge i Kancelarija za regulaciju energije na Kosovu (ZRRE) pozvani su na sastanke jedan na jedan, ali nisu odgovarali i stoga nisu aktivno učestvovali u dosadašnjim aktivnostima angažovanja.

Aktivnosti angažovanja zainteresovanih strana za komponentu OHL

Proces angažovanja dionika za komponentu OHL sproveden je od decembra 2018. do aprila 2019. U tabeli ispod data su podaci o učesnicima, datum sastanka, pojavljena pitanja i dati odgovori. Kao rezultat ovog angažovanja zainteresovanih strana, SOWI se obavezao da će dovršiti akcije definisane u koloni 6 donje tabele.

Tabela 8: Raspored angažovanja zainteresovanih strana u komponenti OHL-a

Komponenta nadzemne linije					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Zainteresovana strana	Angažovana aktivnost	Datum	Glavna pitanja	Odgovor projekta	Daljnje akcije/ odgovornost/ vremenski okvir
Nacionalni nivo					
Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja - Odeljenje za zaštitu životne sredine	Sastanak jedan na jedan	17.12.2018	Promjena broja turbina dovela je do smanjenog smanjenja proizvodnje energije iz WF-a.	Izlaz energije biće isti, 105 MV. Nove turbine imaju jednu izlaznu snagu 3.83 MV umesto 3.45 kao i za prethodni model.	Nisu potrebne dodatne akcije
Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja - Agencija za životnu sredinu i zaštitu Kosova	Sastanak jedan na jedan	17.12.2018	Agencija je tražila da zna zašto je SS Vučitrn 1 izabran umesto Mitrovice.	SS Vushtri 1 izabran je zbog utvrđenih tehničkih uslova snage WF.	Nisu potrebne dodatne akcije
Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja - Odeljenje za prostorno planiranje i izgradnju	Sastanak jedan na jedan	17.12.2018	Učesnici iz ministarstva zatražili su održavanje sastanaka za informisanje zajednica.	Kao i za VF, takođe su predviđeni sastanci zajednice za ugrožene zajednice u području Projekta kako bi se predstavio Projekat, dao odgovor na pitanja i dobila stanovišta zajednice.	Akcija: sastanci sa zajednicama održavani su tokom čitave pripreme ESIA-e, kako je opisano u ovoj tabeli. Dodatni sastanci biće održani tokom perioda obelodanjivanja tokom celog životnog ciklusa projekta, kako je opisano

Komponenta nadzemne linije					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Zainteresovana strana	Angažovana aktivnost	Datum	Glavna pitanja	Odgovor projekta	Daljnje akcije/ odgovornost/ vremenski okvir
					<p>u odeljku 8 ovog SEP-a.</p> <p>Odgovornost: SOWI</p> <p>Vremenski okvir: Aktivnosti angažovanja nastaviti će se tokom čitavog životnog ciklusa projekta, kako je opisano u odeljku 8 sadašnjosti SEP.</p>
Ministarstvo za ekonomski razvoj - Odeljenje za energetiku	Sastanak jedan na jedan	18.12.2018	Upitan što je bio razlog za promenu broja turbina	Količina proizvedene energije ostaje nepromenjena na ukupno 105 MV, a promena broja turbina direktno je povezana sa tom činjenicom, jer svaka nova turbina ima snagu od 3,83 MV u poređenju sa prethodnim 3,45 MV .	Nisu potrebne dodatne akcije.

Komponenta nadzemne linije					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Zainteresovana strana	Angažovana aktivnost	Datum	Glavna pitanja	Odgovor projekta	Daljnje akcije/ odgovornost/ vremenski okvir
KOSTT - Odeljenje za upravljanje projektima	Sastanak jedan na jedan	19.12.2018	KOSTT zatražio je vremenski okvir izgradnje nadzemne linije i početak radova na implementaciji.	Izgradnja nadzemne linije trajaće 18 meseci. takođe u zavisnosti od vremenskih uslova, a početak primene predviđen je na leto, čim se pribave odgovarajuće dozvole.	Nisu potrebne dodatne akcije.
KIESA - Odeljenje za promociju privatnog sektora	Sastanak jedan na jedan	18.12.2018	Zatraženi su vremenski rokovi realizacije projekata za obe komponente	Predviđeno je da primena dalekovoda započne do sredine 2019. godine i trajaće ukupno 18 meseci, u zavisnosti od vremena koje je u nekim oblastima veoma teško. Važno je da je vreme za implementaciju svake kule veoma ograničeno, što takođe utiče na svaku parcelu koja je pogođena i, samim tim, za vlasnike i korisnike parcele veoma	Akcija: moguće značajne promene rasporeda projekta potrebno je unapred preneti zainteresovanim stranama. Odgovornost: SOWI Vremenska crta: tokom faze izgradnje.

Komponenta nadzemne linije					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Zainteresovana strana	Angažovana aktivnost	Datum	Glavna pitanja	Odgovor projekta	Daljnje akcije/ odgovornost/ vremenski okvir
				ograničen vremenski period ograničavanja njihove upotrebe zemljišta.	
Ministarstvo za infrastrukturu - Odeljenje za upravljanje putevima	Sastanak jedan na jedan	18.12.2018	Traženo da li će biti sastanaka zajednice sa selima koja su pogođena	<p>Sastanci zajednice u vezi sa sprovođenjem WF-a već su održani u januaru i februaru 2018. godine.</p> <p>Što se tiče nadzemnog dalekovoda, održavat će se drugi sastanci, radi objašnjenja projekta i dobijanja zabrinutosti i odgovora na različita pitanja koja mogu imati pogođeni ljudi.</p> <p>Takođe, angažovanje Kompanije sa zajednicama biće kontinuirano i transparentno u svim</p>	<p>Akcija: sastanci sa zajednicama održavani su tokom čitave pripreme ESIA-e, kako je opisano u ovoj tabeli. Dodatni sastanci biće održani tokom perioda obelodanjivanja tokom celog životnog ciklusa projekta, kako je opisano u odeljku 8 ovog SEP-a.</p> <p>Odgovornost: SOWI</p> <p>Vremenski okvir: Aktivnosti angažovanja nastavit će se tokom čitavog životnog ciklusa projekta, kako je opisano</p>

Komponenta nadzemne linije					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Zainteresovana strana	Angažovana aktivnost	Datum	Glavna pitanja	Odgovor projekta	Daljnje akcije/ odgovornost/ vremenski okvir
				fazama projekta.	u odjeljku 8 ovog SEP-a.
Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja - Odeljenje za ruralni razvoj	Sastanak jedan na jedan	19.12.2018	Ministarstvo je zatražilo da li će primenom OHL uticati bilo koja infrastruktura.	Primena OHL neće uticati na infrastrukturu, kanal za navodnjavanje ili odvodnju ili drugu infrastrukturu. Ruta je napravljena tako da izbegne takve smetnje, kao i smetnje sa drugim infrastrukturama. O pitanju mogućih mešanja razgovaralo se tokom sastanaka sa opštinama.	Nisu potrebne dodatne akcije.
Hajde da uradimo Kosovo	Sastanak jedan na jedan	19.12.2018	Zahtjev da zajednice koje su pogođene imaju koristi od projekta, u zanimanju ili drugim oblicima.	SOVI je posvećen zapošljavanju što većeg broja ljudi iz tog područja, u skladu sa njihovim kvalifikacijama i potrebama, u različitim fazama implementacije i	Akcija: osigurati da se sprovede inicijative za lokalni sadržaj. Odgovornost: SOVI Vremenska crta: tokom faze izgradnje i rada, kako je opisano u Planu

Komponenta nadzemne linije					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Zainteresovana strana	Angažovana aktivnost	Datum	Glavna pitanja	Odgovor projekta	Daljnje akcije/ odgovornost/ vremenski okvir
				razvoja projekta.	upravljanja ljudskim resursima i radnim postupcima, koji je uključen u paket otkrivanja ESIA.
Omladinska ekologija; Sigurnosna zona	Sastanak jedan na jedan	20.12.2018	Zahtevali su koji sastanci zajednice su održani i koji će se ubuduće održati u vezi sa projektom	Sastanci zajednice za područje primene vjetroelektrane održani su u januaru 2018. godine, dok će se sastanci zajednice za nadzemni dalekovod održati u aprilu 2019. za svako selo na koje je projekat zahvaćen.	Akcija: sastanci sa zajednicama održavani su tokom čitave pripreme ESIA-e, kako je opisano u ovoj tabeli. Dodatni sastanci biće održani tokom perioda obelodanjivanja tokom celog životnog ciklusa projekta, kako je opisano u odeljku 8 ovog SEP-a. Odgovornost: SOWI Vremenski okvir: Aktivnosti angažovanja nastaviti će se tokom čitavog životnog ciklusa

Komponenta nadzemne linije					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Zainteresovana strana	Angažovana aktivnost	Datum	Glavna pitanja	Odgovor projekta	Daljnje akcije/ odgovornost/ vremenski okvir
					projekta, kako je opisano u odjeljku 8 sadašnjosti SEP.
Opštinski nivo					
Opština Vučitrn	Sastanak jedan na jedan Head of Departments	01.04.2019	Sastanci sa rukovodiocima odeljenja opština u kojima je pogođen, a ne sastanci sa šefovima odeljenja opština u kojima je pogođen, a ne sastanci zajednica	-	Nisu potrebne dodatne akcije.
Opština Mitrovica	Sastanak jedan na jedan Šef odeljenja	01.04.2019	Zahtev za održavanje sastanaka zajednice za OHL jer se održavao za oblast WF	Sastanci zajednice biće održani u svakoj pogođenoj zajednici u obe opštine. Spisak sa detaljima sastanaka dat je da učestvuju i članovi Opština.	Nisu potrebne dodatne akcije.

Komponenta nadzemne linije					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Zainteresovana strana	Angažovana aktivnost	Datum	Glavna pitanja	Odgovor projekta	Daljnje akcije/ odgovornost/ vremenski okvir
Direktor odeljenja za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj opštine Vučitrn	Intervju s ključnim informatorima		KII je bila prilika za prikupljanje osnovnih podataka od zainteresovanih strana, nisu se pojavila nikakva konkretna pitanja.	-	Nisu potrebne dodatne akcije.
Nivo zajednice					
Naselje Bajgore	Sastanak zajednice - 44 učesnika	02.04.2019	Zahtev za korišćenje mogućnosti zapošljavanja u vezi sa projektom	Možda će biti potrebno zaposliti ljude tokom građevinskih radova, u skladu sa potrebama, mogućnostima i kvalifikacijom svake osobe. Bajgora, koje je najugroženije selo zbog primene vetroelektrane i povezanih objekata, imaće prioritet u mogućnostima zapošljavanja njenih	Akcija: osigurati da se sprovede inicijative za lokalni sadržaj. Odgovornost: SOVI Vremenska crta: tokom faze izgradnje i rada, kako je opisano u Planu upravljanja ljudskim resursima i radnim postupcima, koji je uključen u paket otkrivanja ESIA.

Komponenta nadzemne linije					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Zainteresovana strana	Angažovana aktivnost	Datum	Glavna pitanja	Odgovor projekta	Daljnje akcije/ odgovornost/ vremenski okvir
				stanovnika.	
Naselje Rašan, Trstene i Gumnište	Sastanak zajednice - 9 učesnika	03.04.2019	Tražene tehničke specifikacije visine kula i rastojanja između kula	Objašnjeno je da postoje ukupno 92 kule, čija visina varira zbog uslova terena ili drugih karakteristika terena kao što su križni putevi. Visina stubova varira od 25 do 32 metra u zavisnosti od područja. Takođe, udaljenost između svakog pola je obično 250m, ali može varirati i zbog tehničkih i geografskih uslova.	Nisu potrebne dodatne akcije.
Naselje Pasome	Sastanak zajednice - 17 učesnika	03.04.2019	Zatražite da li postoji šteta OHL-u zbog blizine u njihovom selu kamenoloma i eksplozija povezanih sa njima	Nadzemna linija prolazi daleko od kamenoloma koji djeluju na drugoj strani brda. Inače, projektant OHL je uzeo u obzir i ovaj aspekt i dizajn	Nisu potrebne dodatne akcije.

Komponenta nadzemne linije					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Zainteresovana strana	Angažovana aktivnost	Datum	Glavna pitanja	Odgovor projekta	Daljnje akcije/ odgovornost/ vremenski okvir
				je napravljen da izbegne bilo kakav rizik za stanovništvo ili samu elektro mrežu.	
Naselje Banjske, Slatine i Dobroluke	Sastanak zajednice - 6 učesnika	04.04.2019	Zahteva da li će se produktivnost poljoprivrednog zemljišta smanjiti usled realizacije projekata.	Radovi na jednom tornju neće trajati duže od dve nedelje. To znači da će čak i ako se radovi sprovedu tokom žetve, prekid normalnih poljoprivrednih aktivnosti biti vrlo ograničen. Uzeti u obzir da je površina za svaki električni toranj maksimalna 112 m2, što znači da će gubitak useva ili aktivnosti biti izuzetno ograničen.	Nisu potrebne dodatne akcije.
Naselje Vučitrn	Sastanak zajednice - 9	05.04.2019	Zahteva da li će se produktivnost poljoprivrednog zemljišta	Radovi na jednom tornju neće trajati duže od dve nedelje. To znači da će	Nisu potrebne dodatne akcije.

Komponenta nadzemne linije					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Zainteresovana strana	Angažovana aktivnost	Datum	Glavna pitanja	Odgovor projekta	Daljnje akcije/ odgovornost/ vremenski okvir
	učesnika		smanjiti usled realizacije projekata.	čak i ako se radovi sprovedu tokom žetve, prekid normalnih poljoprivrednih aktivnosti biti vrlo ograničen. Uzeti u obzir da je površina za svaki električni toranj maksimalna 112 m2, što znači da će gubitak useva ili aktivnosti biti izuzetno ograničen.	
Žene iz sela Pasome, Rašan, Terstene, Slatlatine i Banjske	Diskusija fokus grupe - 11 polaznika	Pasome 11.04.2019 Rašan 09.04.2019, Terstene 17.04.2019, Slatine 18.04.2049 Banjske, 10.04.2019	FGD je bila prilika da se prikupe osnovne informacije od zainteresovanih strana, nisu se pojavila nikakva konkretna pitanja. Rezultati FGD-a dati su u poglavlju 6C ESIA-e.	-	Nisu potrebne dodatne akcije.

Komponenta nadzemne linije					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Zainteresovana strana	Angažovana aktivnost	Datum	Glavna pitanja	Odgovor projekta	Daljnje akcije/ odgovornost/ vremenski okvir
Starije osobe u selima Pasome i Banjske	Focus Grooup Discussion – 5 attendees	Pasome 11.04.2019 Banjske 10.04.2019	FGD je bila prilika da se prikupe osnovne informacije od zainteresovanih strana, nisu se pojavila nikakva konkretna pitanja. Rezultati FGD-a dati su u poglavlju 6C ESIA-e.	-	Nisu potrebne dodatne akcije.
Srpska zajednica u Banjskim	Focus Grooup Discussion – 5 attendees	08.04.2019	FGD je bila prilika da se prikupe osnovne informacije od zainteresovanih strana, nisu se pojavila nikakva konkretna pitanja. Rezultati FGD-a dati su u poglavlju 6C ESIA-e.	-	Nisu potrebne dodatne akcije.
Zdravstveni radnici sela Pasome, Rašan i Doberluke / Vučitrn	Intervju sa ključnim informatorom - 6 polaznika	Pasome 11.04.2019 Rašan 09.04.2019 Doberluke / Vučitrn	FGD je bila prilika da se prikupe osnovne informacije od zainteresovanih strana, nisu se pojavila nikakva	-	Nisu potrebne dodatne akcije.

Komponenta nadzemne linije					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Zainteresovana strana	Angažovana aktivnost	Datum	Glavna pitanja	Odgovor projekta	Daljnje akcije/ odgovornost/ vremenski okvir
		12.04.2019	konkretna pitanja. Rezultati FGD-a dati su u poglavljju 6C ESIA-e.		

Ministarstvo zdravlja - Odeljenje za zdravstvene usluge i Kancelarija za regulaciju energije na Kosovu (ZRRE) pozvani su na sastanke jedan na jedan, ali nisu odgovarali i stoga nisu aktivno učestvovali u dosadašnjim aktivnostima angažovanja.

APPENDIX D

Lista zainteresovanih strana

ID	Organizacija / grupa / zainteresovana strana(učesnik)
Međunarodni ulagači	
1	WWF Adria
Zainteresovane strane u vladi i institucijama	
2	Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja - Odeljenje za zaštitu životne sredine
3	Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja - Kosovska agencija za zaštitu životne sredine (KEPA)
4	Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja - Odeljenje za prostorno planiranje i izgradnju
5	Ministarstvo za ekonomski razvoj - Odeljenje za energetiku
6	KOSTT - Odeljenje za upravljanje projektima
7	KIESA - Odeljenje za promociju privatnog sektora
8	Ministarstvo za infrastrukturu - Odeljenje za upravljanje putevima
9	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja - Odeljenje za ruralni razvoj
10	Opština Mitrovica
11	Opština Vučitrn
Sela / Zajednica	
12	Vučitrn
13	Kaçandol
14	Bare
15	Stan Terg
16	Bajgore
17	Banjske
18	Doberlluke
19	Gumnište
20	Pasome
21	Rašan
22	Terstene
23	Slatin
Zainteresovane strane za sektor	
24	Osoblje zdravstvenih centara na AOI

ID	Organizacija / grupa / zainteresovana strana(učesnik)
25	Osoblje škola na AOI
NVO i srodne organizacije	
26	Hajde da uradimo Kosovo; Rezistenca Električke
27	Nauka za promene; Muharrem Salihaj
28	Omladinska ekologija; Sigurnosna zona

APPENDIX E

Mapiranje I analiza zainteresovanih strana

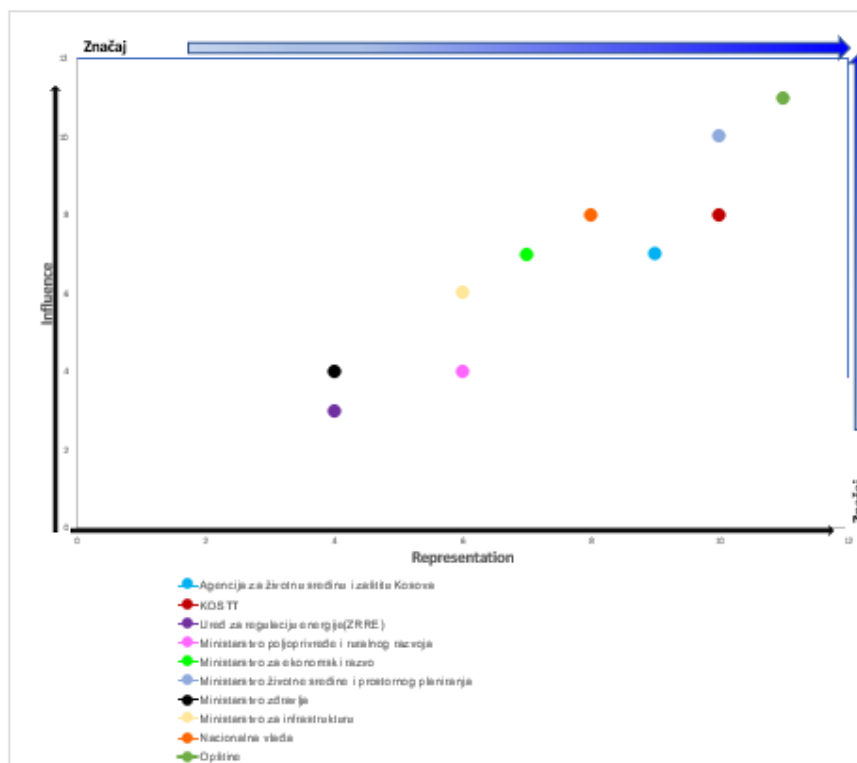
Mape zainteresovanih strana

Mapiranje zainteresovanih strana je proces analize pojedinaca i organizacija koje mogu verovatno uticati na projekat ili na koje mogu uticati. Mapiranje klastera zainteresovanih strana grupiše različite grupe zainteresovanih strana u vezi sa njihovim očekivanim uticajem na projekat i pridružene procese donošenja odluka. Kao što je gore pomenuto, geografski (projektno područje uticaja) i institucionalni aspekti čine osnovu za utvrđivanje grupa zainteresovanih strana.

Mapiranje zainteresovanih strana zasniva se na uporednoj oceni uticaja i zastupljenosti zainteresovanih strana, kako bi se utvrdio značaj te interesne grupe.

- **Uticaj:** Uticaj je kombinacija istaknutosti interesnih grupa u odnosu na projekat, zasnovana na nivou i prirodi uticaja na donošenje odluka, kao i relativnom značaju zainteresovanih strana.
- **Zastupljenost:** Predstavništvo odražava konstitutivnu osnovu interesnih grupa. Što je manja reprezentativna baza interesnih grupa, to je manja zastupljenost i obrnuto.

U zavisnosti od nivoa značaja i prirode interakcije, biće potrebni različiti pristupi angažmana. Nivo angažovanja i informacija potrebnih za nacionalno odeljenje razlikovat će se od nivoa predstavnika lokalne zajednice jer se razlikuju njihove uloge i očekivanja. Mapiranje zainteresovanih strana čini osnovu za osiguranje ispravnog angažovanja pravih ljudi. Molimo pogledajte slike 5 i sliku 6 za mapiranje zainteresovanih strana u grupi. Brojke ocenjuju značaj kao faktor uticaja i reprezentacije. Što je veći uticaj i reprezentacija, to je veći značaj i obrnuto.

Translation of above picture: Uticaj, Značaj, Značaj

Reprezentacija:

Agencija za okolinu i zaštitu Kosova

Sistem za prenos električne energije i tržišni operator Republike Kosovo (KOSTT)

Kancelarija za regulisanje energije (ZRRE)

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja

Ministarstvo ekonomskog razvoja

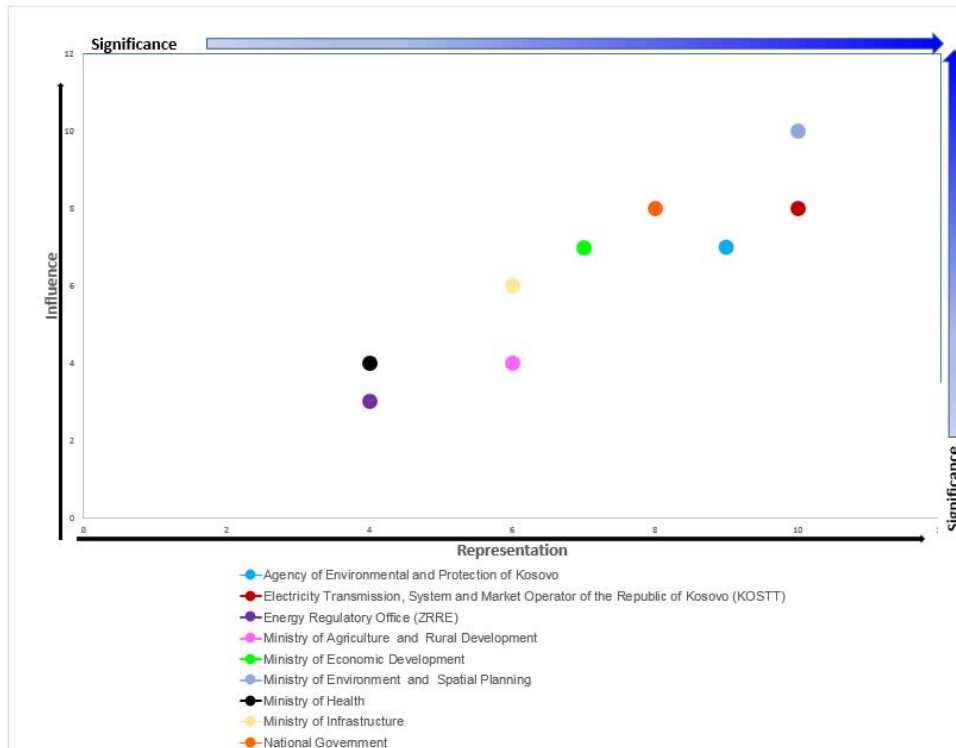
Ministarstvo okoline i prostornog planiranja

Ministarstvo zdravlja

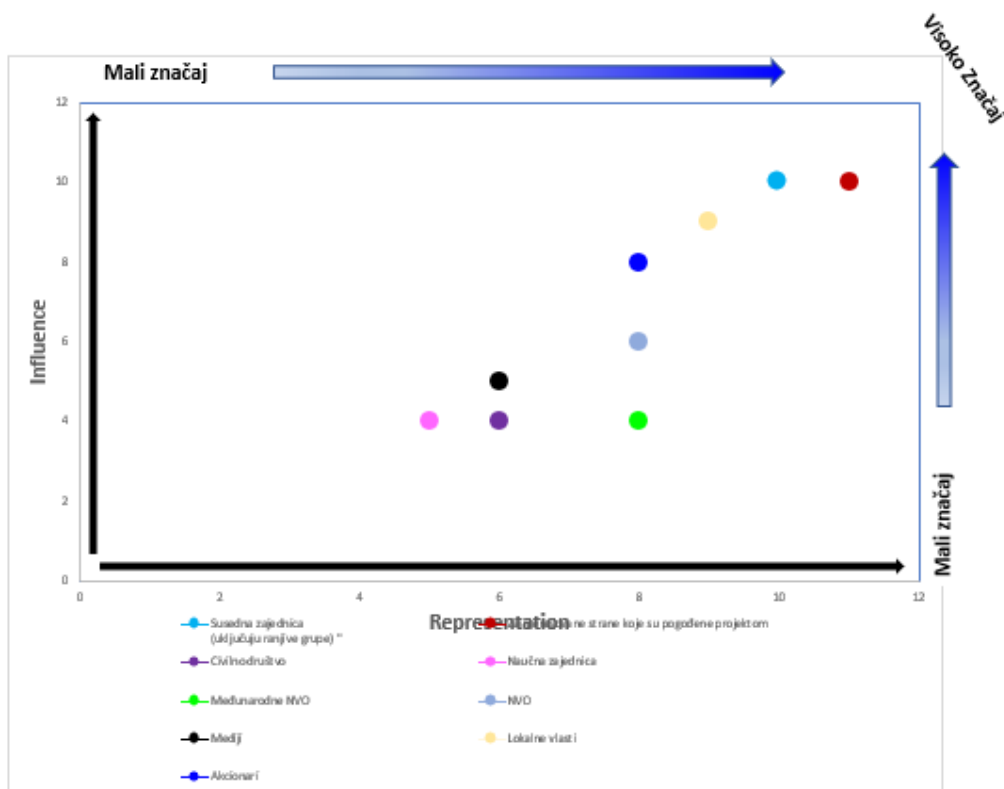
Ministarstvo infrastructure

Nacionalna Vlada

Opštine

Slika 5: Mapiranje grupacija aktera (institucionalnih aktera)

Slika 6: Mapiranje grupacija zainteresovanih strana (ostali akteri)

Stakeholder analysis

Na osnovu mapiranja zainteresovanih strana, analiziran je nivo značajnosti. Nivo značaja će odrediti nivo i fokus angažmana zainteresovanih strana. Smernice za nivo angažovanosti date su u Tabeli 9. Sadržaj tabele 9 uglavnom se oslanja na priručnik praktičara o angažovanju zainteresovanih strana, drugi deo (Krick, Forstater, & Monaghan, 2005). Slijedi da se manje intenzivni oblici angažmana, poput praćenja ili širenja informacija, mogu smatrati adekvatnim za rješavanje ili rješavanje problema sa manjim interesima. Međutim, rješavanje sistemskih i duboko ukorenjenih izazova može da zahteva informisanje, saradnju, konsultacije i osnaživanje određenih interesnih grupa. Efikasno angažovanje zainteresovanih strana obično kombinuje različite pristupe.

Tabela 9: Smernice za nivo angažovanja

NIVO ANGAŽOVANJA
SAOPŠTITI
<p>CILJ: Informisati ili educirati zainteresovane strane</p> <p>KOMUNIKACIJA: Jednosmjerna: Projekat zainteresovanim stranama, nema poziva za odgovor. Kratkoročni ili dugoročni odnos sa zainteresovanim stranama.</p> <p>PRIRODA ODNOSA: "Obaveštavaćemo vas."</p> <p>PRISTUPI UDRUŽENJA: Bilteni i slova. Brošure, izveštaji i veb lokacije. Govori, konferencije i javne prezentacije. Otvorene kuće i obilazak objekata. Put izvođenja i javni prikazi. Saopštenja za štampu, konferencije za medije, medijsko oglašavanje, lobiranje.</p>
KONSULTOVATI

CILJ: Dobijanje informacija i povratnih informacija od strane zainteresovanih strana za informisanje o projektnim odlukama.

KOMUNIKACIJA: Ograničena dvosmernost: Projekat postavlja pitanja, a zainteresovane strane odgovaraju. Kratkoročno ili dugoročno učešće.

PRIRODA ODNOSA: "Obaveštavaćemo vas", saslušajte vaše brige, razmotrite svoje uvide i pružite povratne informacije o našoj odluci. "

PRISTUPI ENGAGEMENTA: Ankete. Fokus grupe. Procene na radnom mestu, sastanci jedan na jedan. Javni sastanci i radionice, Stalni savetodavni forumi zainteresovanih strana. Online povratne informacije i diskusije.

OBUHVATITI/ UKLJUČITI

CILJ: Radite direktno sa zainteresovanim stranama kako biste osigurali da se njihova briga u potpunosti razume i uzme u obzir u odlučivanju.

KOMUNIKACIJA: Dvosmjerna ili višesmjerna između rojekta i učesnika. Učenje se odvija na obe strane. Zainteresirane strane i zagovornici projekata djeluju nezavisno.

PRIRODA ODNOSA: Možda jednokratni ili dugoročniji angažman. „Radićemo s vama kako bismo osigurali da se vaša briga razumije, razradili alternativne predloge i pružili povratne informacije o tome kako su pogledi učesnika utjecali na proces donošenja odluka“.

PRISTUPI UDRUŽENJA: Višestранаčki forumi. Savetodavni paneli. Procesi izgradnje konsenzusa. Procesi participativnog odlučivanja.

SARADNJA

CILJ: Partnerstvo sa ili sazivanje mreže zainteresovanih strana radi izrade međusobno dogovorenih rešenja i zajedničkog akcionog plana.

KOMUNIKACIJA: Dvosmjerna ili višesmjerna između projekta i učesnika. Učenje, pregovaranje i odlučivanje na obe strane. Zainteresovane strane rade zajedno kako bi delovale.

PRIRODA ODNOSA: Dugoročno. „Tražićemo vas za direktan savet i učešće u pronalaženju i primeni rešenja za zajedničke izazove“.

PRISTUPI UDRUŽENJA: Zajednički projekti, dobrovoljne inicijative sa dve strane ili više zainteresovanih strana, partnerstva.

OSNAŽITI

CILJ: Delegiranje odlučivanja o nekom pitanju zainteresovanim stranama.

KOMUNIKACIJA: Novi organizacioni oblici odgovornosti: zainteresovane strane imaju formalnu ulogu u upravljanju organizacijom ili se odluke delegiraju zainteresovanim stranama.

PRIRODA ODNOSA: Dugoročno. "Mi ćemo sprovesti ono što vi odlučite."

PRISTUPI UDRUŽENJA: Integracija zainteresovanih strana u participativnu strukturu (npr. komiteti za upravljanje životnom sredinom, savetodavni odbori i tako dalje).

Na osnovu analize zainteresovanih strana i smernica o nivoima angažovanosti (tabela 9), različiti nivoi angažmana zainteresovanih strana pomoću nekoliko kombinacija metodologija i pristupa mogu biti potrebni za različite zainteresovane strane i grupe zainteresovanih strana. Ovi višestruko povećani pristupi zainteresovanih strana bi se primenjivali selektivno da bi se na najprimjereniji i najučinkovitiji način angažovali sa odgovarajućim zainteresovanim stranama i grupama interesnih grupa. Ovaj pristup će biti od posebne

vrednosti u slučaju ranjivih grupa, što zahteva prilagođene pristupe i odgovarajuća sredstva za rešavanje njihovih jedinstvenih okolnosti. Ovaj stratifikovani pristup je u skladu sa zahtevima EBRD-a (EBRD, 2014c).

APPENDIX F

Bibliografija

BIBLIOGRAFIJA

EBRD. (2014a). EBRD: Ekološka i socijalna politika. London, UK.

EBRD. (2014b). Uslov za uspešnost EBRD-a 1: Procena i upravljanje uticajima i problemima u životnoj sredini i društvenom okruženju. London, UK.

EBRD. (2014c). Zahtev uspešnosti EBRD-a 10: Otkrivanje informacija i angažovanje zainteresovanih strana. London, UK. Preuzeto sa https://www.ebrd.com/downloads/about/sustainability/ESP_PR10_Eng.pdf

EBRD. (2014d). Politika javnog informisanja EBRD-a. . London, UK.

International Finance Corporation. (2012a). Smjernice: Standardi performansi za ekološku i društvenu održivost. Vashington DC.

International Finance Corporation. (2012b). Standard performansi 1: Procena i upravljanje ekološkim i društvenim rizicima. Vashington, DC.

International Finance Corporation. (2012c). Standardi performansi o životnoj i društvenoj održivosti. Vashington, DC.

Krick, T., Forstater, M. i Monaghan, P. (2005). Priručnik za angažovanje zainteresovanih strana: svezak 2: Priručnik za praktičare o angažovanju zainteresovanih strana. Program za zaštitu životne sredine Ujedinjenih nacija (tom 54)